

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inserati do 80 petič vst do Din 2, do 100 vst do Din 2,50, od 100 do 300 vst do Din 3, večji inserati petič vst do Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hišnica v Ljubljani št. 10.351.

Rusija zaseda baltiške države

Sovjetska vlada je poslala tudi Estonski in Letonski ultimatum, v katerem zahteva ojačenje sovjetske vojske v obeh državah. Estonska in Letonska že sprejeli ruske zahteve

MOSKVA, 17. junija. AA. (Reuter). Uradno poročajo, da ima sovjetska vlada neizpodbitne dokaze, da Letonska ni izvršila svojih obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe med Letonsko in sovjetsko Rusijo ter da je delala na to, da Letonska in Finsko spravi v neko zvezo, ki bi bila naprjena proti sovjetski Rusiji. Sovjetska vlada smatra, da bi takšno stanje pomenilo nevarnost za mir in za sovjetske meje. Zaradi tega zahteva sovjetska vlada okrepitev sovjetskih garnizij ter sestavo nove vlade. Podob-

na nota je bila poslana tudi Estonski.

Tallin, 17. jun. s. (Reuter). Uradno javljajo, da je stavila sovjetska vlada Estonski in Letonski sedaj slične zahteve kakor v petek Litvi. Estonska vlada je po zadnjih poročilih že sprejela ruske zahteve. Nova estonska vlada je že sestavljena.

Iz Rige še ni potrdila, da bi bila Letonska tudi sprejela nove sovjetske zahteve, pač pa potrjuje te vesti uradna sovjetska agencija Tas po radiu. Uradno sovjetsko poročilo vsebuje dokaze,

da je obstojala med baltičskimi državami vojaška zveza, ki je bila naprjena proti Rusiji in bi utegnila postati zanj nevarna.

London, 17. jun. AA. (Reuter). Uradno poročajo, da je sovjetska vlada poslala Estonski in Letonski zahtevo, da se okrepi garnizije sovjetske vojske v teh dveh državah ter da se sestavi vlada, ki bi mogli izvajati določbe nenapadalnih pogodb, ki sta jih ti dve državi sklenili s sovjetsko Rusijo. Izve se, da sta Estonska in Letonska sovjetsko zahtevo sprejeli.

sko zahtevo sprejeli.

London, 17. jun. AA. (Reuter). Estonska vlada je podala ostavko. Predsednik republike je začel s posvetovanji za sestavo nove vlade. Kakor se je zvedelo, vsebuje sovjetski ultimatum tudi zahtevo, da se sovjetske garnizije na Letonskem in Estonskem okrepi.

Proglas litovske vlade

Kovno, 17. jun. s. (Reuter). Litovska vlada je objavila včeraj po radiu proglas na prebivalstvo, ki pravi, da je

bilo povečanje sovjetskih garnizij v Litvi potrebno za ohranitev varnosti v vzhodni Evropi zaradi sedanjega mednarodnega položaja.

Predsednik Smetona pobegnil v Nemčijo

Kovno, 17. jun. s. (Reuter). Predsednik litovske republike Smetona je z več člani bivše litovske vlade prekorčil nemško mejo in zbežal v Nemčijo. Nemške oblasti so vse litovske državniške internirale.

Vlada maršala Petaina

Ponoči je ministrski predsednik Reynaud podal ostavko, nakar je sestavil novo vlado maršal Petain z generalom Weygandom kot ministrom za narodno obrambo — Podpredsednik vlade je Camil Chautemps

London, 17. jun. s. (Reuter). Francoski radio je davi javil, da je bil po snočnji seji francoske vlade izdan naslednji komunikat: Ministrski svet je z ozirom na sedanji položaj na predlog ministrskega predsednika Reynauda sprejel sklep, naj bi francosko vlado sestavila visoka osebnost, ki uživa soglasno zaupanje naroda. Zaradi tega je ministrski predsednik Reynaud ponudil predsedniku republike Lebrunu ostavko vlade. Predsednik Lebrun je ostavko sprejel in poveril sestavo vlade maršalu Petainu.

Bordeaux, 17. junija. AA. (Reuter). Maršal Petain je sprejel mandat. Predsednik republike se mu je zahvalil, da je prevzel zelo težko odgovornost ter pokazal na ta način ponovno svojo veliko ljubezen do domovine. Maršal Petain je vlado sestavil takole:

predsednik vlade maršal Petain, podpredsednik Camil Chautemps, minister za narodno obrambo general Weygand, pravosodni minister Fremicourt, minister vojske general Colin, minister vojne in trgovske mornarice Darland, minister za letalstvo general Pijot, zunanji minister Baudoin, notranji minister Pomaret, finančni minister Pontillier,

prosvetni minister prof. Rigant, gradbeni in prometni minister Frossard, kmetijski minister in minister za prekrbo Cichery, minister za dela Fevrier, minister bivših bojnikov in francoske družine Ibarnegaray, državni podtajnik pri predsedništvu vlad Alibert,

Nova francoska vlada je imela sejo pod predsedništvom Lebruna ter je na njej razpravljala o splošnem vojnem in diplomatskem položaju.

London, 17. jun. s. (Reuter). Neka francoska radijska postaja je pozno snoči objavila, da je vlada ministrskega predsednika Reynauda odstopila in da je novo vlado sestavil maršal Petain.

Do jutra ni bilo mogoče dobiti nobenega uradnega potrdila te vesti v Londonu. Urad na poročilo, ki so dospela iz Bordeaux, poročajo samo, da je imela francoska vlada včeraj popoldne ob 17. do 19.45 svojo drugo sejo. Ob 22. se je sestala vlada k tretji seji. Ob tej priliki je vlada razpravljala med drugim o sporočilu, ki ga je postal v teku večera ministrskemu predsedniku Reynaudu angleški ministrski predsednik Churchill. Po seji je sprejel nato ministrski predsednik Reynaud angleškega veleposlanika Campbella in angleškega brigadnega generala Spearsa, predsednika angleško-francoskega koordinacijskega odbora.

Poročila s francoskega bojišča vedno bolj resna

Napredovanje nemških čet na desnem in levem krilu francoske fronte — Nemci blokirajo Maginotovo črto

London, 17. jun. s. (Reuter). Včerajšnja francoska vojna komunikacija kaže, da je Nemcem uspelo na desnem krilu francoske fronte izredno hitro napredovanje. Od Reimsa so nemški mehanizirani oddelki dospeli v pilih dveh dneh okoli 200 km daleč na jug do Graya ob Saoni. Gray leži nekako 100 km točno zapadno od najjužnejše postojanke Maginotove linije. Ni sicer znano, kako močni so ti nemški oddelki, toda nekoliko zapadneje od Graya je uspel Nemcem se drugi prodor proti jugu. Ker je bilo medtem včeraj še vedno javljeno, da so padle nekatere utrdbne Verduna, je torej sedaj Maginotova linija v vsej črti od severa do juga z zapada blokirana po nemški vojski.

Francosko vojno poročilo sploh ne omenja, kakšne rezultate so dosegli nemški oddelki, ki so pred dvema dnevnoma prekoračili Seino pri Romillyju, v središču fronte, pač pa je iz poročila razvidno, da so sedaj Nemci prekoračili Seino tudi na levem francoskem krilu, in sicer pri Fontainebleau in Melunu.

Angleško vojno ministrstvo je izdalo snoči kratek komunikat, ki pravi, da so angleške čete se nadalje udeležene v operacijah v Normandiji. Podrobnih podatkov o teh operacijah za zaenkrat ni mogoče objaviti.

Zeneva, 17. junija. e. Stefani poroča, da so nemške čete prodrele do Besancona ne daleč od švicarske meje.

Francosko vojno poročilo

London, 17. junija. AA. (Reuter). Vojno poročilo francoskega poveljstva pravi: Zdi se, da je sovražnik opustil svoje prodiranje na zapadu in da je svojo vojsko razvrstil na bojni črti med Epernayom in Chartresom. Armade, ki so se borile pred Parizom, so se mogle umakniti, ne da bi jih bil sovražnik vznemiril. Prestolnica je ohranila mir in dostojanstvo pod nemško zasedbo. Položaj je očitno resnejši po prodornem nemškem napadu. Ta napad je bil izveden z zelo močnimi oddelki, ki se jim je posrečilo prebiti naše postojanke pri Chateau Thierry in v gorskem predelu pri Reimsu. Sovražnik je napredoval v raznih smereh na Seini Yonne in Aube. Nemško prodiranje se je nadaljevalo do pokrajine okoli Troyesa. Najpomembnejši napori so bili storjeni na področju Chaumonta, kjer so sovražne čete prodrele do Port d'Atellera, dalje na severu pa do pokrajine vzhodno od Verduna. Sovražnik je tod mogoč napredovati le zato, ker je bila prebita naša bojna črta v Champagni.

Predvčerajšnjim so Nemci izvedli silen napad ob Saari, vsi njegovi poskusi, da bi prebili naše bojne črte pa so propadli. Včeraj je sovražnik spet napadel, tokrat pri Neu Breisachu ob Renu. Nasprotnik je bil odbit na drugo stran reke, toda nekaterim oddelkom se je le posrečilo zavzeti in ob-

držati en mostobran. Sovražnik je dosegel uspehe zadnjih dni le zaradi svoje ogromne premoči v četah in materialu. Nemško vrhovno poveljstvo je vrglo na zapadno bojišče 150 divizij, to je vse sile, s katerimi razpolaga.

Bordeaux, 17. junija. AA. (Reuter). Nemška letala so bombardirala včeraj neko mesto v južnovzhodni Franciji, kjer se je mudil Paul Reynaud. Ranjenih je bilo tudi nekaj oseb iz Reynaudovega spremstva.

Energične akcije francoskega letalstva

Bordeaux, 17. jun. s. (Reuter). Francosko letalsko ministrstvo je objavilo snoči komunikat, ki pravi, da so edine francoskega letalstva včeraj nadaljevale energično akcijo na vsem bojišču. Lovska letala so krila operacije in napadala sovražne enote brez presledkov. Izvojevala so v letalskih bitkah več zmag. Eno samo lovsko letalo je v teku dneva sestrelilo pet nemških letal. Francoski bombniki pa so v za-

ledju za fronto napadali nemško pehoto in vojaške transporte, kakor tudi oklepne enote. Lovska in izvidniška letala so izvajala svoje operacije z največjo požrtvovalnostjo in moralno silo.

Begunci iz Francije v Švici

Bern, 17. junija. br. (SDA.) Včeraj popoldne in danes ponoči je pribežalo na švicarsko ozemlje iz Francije, predvsem iz obmejnih krajev in iz področja Belforta več sto francoskih beguncev. Po večini so med begunci ženske in otroci. Švicarske oblasti so jih začasnó nastanile v šolah, danes pa jih bodo odpredali kam drugam na francosko mejo, da jim omogočijo povratek v Francijo. Begunci so bili zelo izčrpani, ker so nekateri po 50 km daleč bežali: peš. Kar je bilo moških, so takoj prosili, da jih odpravijo dalje na francosko mejo, da bi se prijavili francoskim vojaškim poveljstvom in nadaljevali borbo proti napadalcu.

Anglija odločena nadaljevati vojno z Nemčijo

Angleški odločilni krogi izjavljajo, da bo Velika Britanija vodila borbo še leta, če bo treba

London, 17. jun. s. (Reuter). Z ozirom na splošni položaj izjavljajo angleški odločilni krogi, kakor javlja uradni angleški radio, naslednje:

Anglija je slejkoprej trdno odločena, da nadaljuje borbo z Nemčijo, dokler ne bo zmaga dosežena. Tudi če je res francoska pomoč v vojni zaradi položaja na kopnem resno oslabilena, pa vendar lahko zavezniki s svojo premočjo na morju danes celo še bolj uspešno izvajajo blokado, zlasti po vstopu Italije v vojno. Nemčija je v teku dosedanjih bojev v Franciji svoje vire že v veliki meri porabila, čeravno še ne izrabila. Položaj je torej tak, da Nemčija, če ne zmaga v nekaj mesecih, sploh nima nobenih izgledov na zmago.

Nasprotno pa se ogromni viri, s katerimi razpolagata angleški imperij in ameriške Zedinjene države, uveljavljajo v vsakim tednu močnejše. Vsak teden tudi naraščajo število angleškega vojaštva in sila angleške kopne vojske. V zadnjih tednih je poklicala Anglija pod orožje več vojakov nego kdajkoli prej v zgodovini. Produkcija letal, municije in vojnega materiala v Angliji zavzema vedno večji obseg. Zato je Anglija odločena, da nadaljuje vojno, dokler bo to potrebno, da premaga sovražnika, četudi bi trajala vojna še leta. V tej neizmisljivi odločnosti so se z angleško vlado združene tudi vse vlade v angleškem imperiju in podpirajo jih vsi narodi imperija.

Indska vojska

London, 17. jun. i. (Reuter). Indski podkralj Lilington je poslal predsedniku francoske republike Lebrunu brzojavko, v kateri izraža v lastnem in v imenu ind-

skih knezov in vsega indskega ljudstva priznanje Franciji, francoskemu narodu in francoski vojski za njena brezprimerna junastva v bojih proti nadmočnemu sovražniku.

Indske čete so že v Franciji, Veliki Britaniji, na Bliznjem vzhodu kakor v Egiptu, Palestini in na mnogih drugih važnih točkah angleškega imperija. Indija je svojo pomoč zaveznikom že pogotila. Ne bo dolgo, ko bo indska vojska stela čez pol milijona najodličnejših in sijajno opremljenih vojakov.

Bombay, 17. jun. s. (Reuter). Delovni odbor Muslimanske lige v Indiji je pooblastil predsednika lige Jinnaha, da stopi v razgovore z indskim podkraljem glede načina, kako bi bilo najbolje mogoče organizirati vse sile Indije za čim uspešnejše udeleževanje v vojni in obrambo Indije. Odbor je nadalje sprejel resolucijo, ki obsoja vstop Italije v vojno.

Odmev Rooseveltovega odgovora v Londonu

London, 17. junija. i. (Reuter). Rooseveltov odgovor predsedniku francoske vlade Reynauda je bil sprejet v londonskih političnih in diplomatskih krogih z velikim odobravanjem. Po mnenju vladnih krogov je treba predvsem naglasiti tisti odstavek Rooseveltovega odgovora, ki govori o tem, da Zedinjene države severne Amerike nikoli ne bodo priznale kakršne koli teritorialne izpremembe, ki bi nastala z izvajanjem nasilja.

Francija mora iz sedanje vojne iziti neokrnjena, ker je to v trajnem interesu vsega človeštva. Francija in predvsem Pariz sta bila že dolgo vrsto stoletij svetli-

nik, ki je razširjal po vsem svetu do najoddaljenejših narodov in plemen ideje svobode, napredka in enakopravnosti vseh narodov. Te veličastne ideje, ki bodo v prihodnosti imele še mnogo večjo vlogo, kakor neposredno po francoski revoluciji, ne smejo ostati brez osrednjega žarišča in zato mora Francija vstati iz sedanjega tragičnega položaja kakor ptič Feniks.

New York, 17. junija. AA. (Reuter.) New York Herald Tribune poroča, da je Roosevelt konferiral s Cordellom Hullom in Sumnerjem Wellesom, ki sta predsednika obvestila o zadnjih dogodkih v Evropi.

Irska za svojo obrambo

Dublin, 17. jun. s. (Reuter). Na rekrutacijskem zborovanju za irsko vojsko v Dublinu so včeraj govorili predstavniki vseh treh irskih strank. Ministrski predsednik De Valera je opozarjal v svojem govoru, da prihaja nevarnost za Irsko z vsako uro bliže ter da mora zato država vse pripraviti za svojo obrambo.

Predsednik irskega parlamenta, ki je zborovanju predsedoval, je sporočil, da se je samo v zadnjih 14 dneh prijavilo za irsko vojsko 50.000 prostovolcev. Zborovanja se je udeležil tudi voditelj irske opozicije Cosgrave, kar so zborovalci z navdušenjem ugotovili.

Kanadska solidarnost

London, 17. junija. s. (Reuter.) Ministrski predsednik Churchill je poslal kanadskemu ministrskemu predsedniku Mackenzie Kingu brzojavko, v kateri se mu v svojem in vladnem imenu zahvaljuje za popolno kanadsko solidarnost v kritični borbi, v kateri sta sedaj obe državi udeleženi.

Prepovedana ozemlja

London, 17. jun. s. (Reuter). Angleška vlada je snoči proglasila zopet štiri grofije v srednji Angliji kot prepovedano ozemlje, v katero nima dostopa noben tujec brez posebnega dovoljenja.

Evakuacija otrok iz Londona

London, 17. jun. s. (Reuter). Včeraj je bilo iz Londona evakuiranih zopet 18.000 otrok. Tako se je izselilo v zadnjih dneh iz Londona že 85 odstotkov otrok, ki so bili prostovoljno prijavljeni za evakuacijo.

Ameriški državljani zapuščajo Anglijo

London, 17. jun. AA. Ladja „Washington“ je odplula v Ameriko z 2000 potniki in člani posadke. Pred nekaj dnevi je prispela v Anglijo neka druga ladja, ki bo odpeljala v Ameriko 4.000 ameriških državljanov.

Nemška letala ob angleški obali

London, 17. junija. s. (Reuter.) Letalsko in notranje ministrstvo sta izdala davi poročilo, ki pravi, da so se v teku noči nad južno angleško obalo v neki meri udeleževala nemška letala. Kolikor je znano, je padla na kopno v Angliji ena bomba, ki pa je povzročila le malo škode in nobenih žrtev.

Nemčija namerava zasesti Island

Washington, 17. junija. AA. (Reuter.) Po vseh iz Stockholm namerava Nemčija s svojimi pomorskimi enotami zasesti Island. Ta vest je vzbudila v Zedinjenih državah veliko presenečenje.

Prvi italijanski napadi na Egipt

Italijanske vojne ladje in letala bombardirala vojaške posadke na egiptskem ozemlju — Udejstvovanje angleških letal nad Abesinijo, Eritrejo in Somalijo

Kairo, 17. jun. s. (Reuter). Italijanske vojne ladje in letala so izvedla v soboto prve napade na vojaške postojanke v Egiptu. Prejeto je bilo bombardirano mesto Sidi Barrani v bližini libijske meje ob obali. Pri tem je bilo ranjenih 28 vojakov in 2 častniki egiptске vojske. Pri drugem napadu na mesto Sidi Barrani je bilo ranjenih 8 oseb.

Cim je izvedel za te napade egiptski kralj Faruk, je takoj šel v tekcu večera v soboto z letalom odpotoval iz Aleksandrije v Kairo. Tam se je nemudoma sestel z egiptskim ministrom predsednikom in vojnimi ministri. Oba ministra sta nato konferirala s poveljnikom angleške vojske v Egiptu generalom Vilsonom. Očividno pripisujejo egiptski kralj prvimi italijanskim napadom na egiptске vojaške postojanke velik politični pomen.

Včeraj so se italijanski napadi na Egipt ponovili. Italijanski bombniki so bombardirali eno uro mesto Matruh. Podrobnosti o napadu še ni. Aleksandrija je imela včeraj popoldne letalski alarm, ki je trajal pol ure. Italijanska letala se nad mestom niso pojavila.

Uradno poročilo angleškega poveljstva pravi, da je bilo v dosedanjih operacijah ob libijski meji ujetih 208 italijanskih častnikov in vojakov.

Kairo, 17. jun. s. (Reuter). Posebni poročevalci angleške radijske družbe javlja iz Kaira, da je v bojih na kopnem ob egiptsko-libijski meji imela večerjajoča predvečernja prišla italijanska vojska v Libiji je toliko v neugodnem položaju, ker so terenske prilike za vojaške operacije v Libiji izredno slabe. Libija je sploh po veliki večini neobdelana, obiljena ozemlje se razprostira samo v ozkem pasu ob obali. Izključno na ta pas so se doslej omejevale tudi vojaške operacije, ki pa so res izpadle doselej popolnoma v korist zaveznikom.

Angleško letalstvo se udejstvuje predvsem nad Abesinijo in Eritrejo, kakor tudi nad italijansko Somalijo. Zadnja poročila pravijo, da hangerji in druge zgradbe v Direaudi ob meji francoske Somalije še vedno gore, potem ko so jih v soboto bombardirala angleška letala. Angleški bombniki so tudi ponovno napadli italijansko vojaško taborišče in letališče v Makaki pri Assabu. Ob kenjski meji pa je bilo bombardirano mesto Eluah v Somaliji.

Eno izmed italijanskih letal, ki so 12. t. m. bombardirala Aden, je moralo zasilno pristati v francoski Somaliji. Vseh pet mož posadke je bilo interniranih.

Rimsko situacijsko poročilo

Rim, 17. jun. br. V prvem tednu vojne so italijanske vojne sile povsod prišle v stik s sovražnikom na širokem področju, ki se razteza od Alp do Indijskega oceana. Vendar je ta tedn potekel v glavnem v vrsti letalskih in pomorskih spopadov, kar je bilo tudi pričakovati glede na značaj bojnega področja. Italijani so povsod v ofenzivi razen na egiptski meji, kjer Angličani stalno napadajo. Italijani pa se na tej fronti držijo defenzivno in samo odbijajo angleške napade, da se ne bi zapletel v vojno tudi Egipt. V Alpih je italijanska vojska prekorčila mejo in se pripravila na akcijo večjega stila. Razen Toulona je italijansko letalstvo bombardiralo več vojaških baz v Provenci. Bombardiranje Maltе so na dnevnem redu. Sedaj so Italijani pričeli bombardirati še francoska oporišča na Korzi. V Severni Afriki so doslej Italijani bombardirali samo Bizerto in Tunis, s tuniške meje pa zaenkrat še ne poročajo o nikakih spopadih. V Libiji je važna le obala, ostalo je pušča. V Vzhodni Afriki je italijansko letalstvo napadlo britansko Somalijo in Aden, angleško Eritrejo. V Keniji so Angličani poskušali vpasti v južno Abesinijo.

V Rimu je bilo doslej razmeroma malo protiletalskih zakonšiš. Zato je določenih deset milijonov lir za nova javna zakonšiša, ki jih v Rimu grade v največji naglici. Lastniki hiš so bili pozvani, da preurede svoje kleti za protiletalska zakonšiša. Večina hiš pa nima globokih kleti. Tudi okrog spomenikov so pričeli nalagati vreče peska v njihovo obrambo.

V nekaj dneh bodo žene sprejete v službo pri tramvajih in avtobusih. Pri vsem tem pa se življenje v Rimu ni mnogo spremenilo. Le zvečer je v mestu nekoliko manj živahno in ponoči je vse kakor izumrlo.

Na fronti so že 4 aktivni ministri: zunanji minister Ciano, generalni tajnik fašistične stranke Muti, propagandni minister Pavolini in prosvetni minister Bottai.

»Stefani« objavlja vest iz Zeneve, da se bo francoska vlada spremenila in bo prevzel njeno vodstvo maršal Petain. Nerazpoloženje proti Angličem nenehoma narasta. Reynaudov položaj je omanj, ker velja ministrski predsednik za zagovornika prijateljstva z Anglijo za vsako ceno.

Vlaka z angleškimi in francoskimi diplomati sta z obeh strani že odbrzela v Švicco. Odstranjeni so bili nesporazumi, ki so nastali v zvezi z njihovim povratkom v domovino. Tudi prekoceanski parnik »Conte Rosso« je bil prisel v Lizbono. Z njega so se izkrcale angleške diplomatske osebnosti in vkrcavati so se pričeli nanji italijanski diplomati, ki se bodo z njim vrnili v Italijo.

Propagandno ministrstvo je sredi kaznovale agencijo United Press, ker je objavila vesti o operacijah na frontah, še preden je bilo o njih objavljeno italijansko službeno poročilo. Agencija se tri dni ne bo mogla posluževati italijanskih poštinih naprav.

Albanija v vojnem stanju

Tirana, 17. jun. br. Včeraj se je sestel vrhovni albanjski fašistični svet. Odobril je uredbo, katere prvi člen določa, da je kraljevina Albanija v vojnem stanju na strani Italije vselej in proti vsakomur, na katerega je tudi Italija v vojni.

Seja se je vršila v okviru velikih manifestacij. Pred fašističnim domom je bila zbrana množica ljudstva, ki je manifestirala za Italijo in Mussolinija. Ko je bila uredba sprejeta, je posebna delegacija fašističnega sveta odšla h generalnemu namestniku Jacominiju ter ga obvestila o sklepu albanjskega fašizma.

Sodelovanje južnoafriških letal

Pretoria, 17. jun. s. (Reuter). Davi je bil izdan nov vojni komunikje južnoafriške vlade, ki poroča o nadaljnjih operacijah ob meji Abesinije in Somalije. Južnoafriški bombniki so v petek uspešno napadli naselbino Vadele ob reki Djuha v južni italijanski Somaliji. Zabeleženih je bilo več direktnih zadetkov na vojaške objekte in povzročene je bilo mnogo škode. Izvidniški poleti južnoafriških letal nad južno Somalijo so ugotovili, da ni opaziti nobenih omebne vrednih pokretov sovražnih čet.

V petek zvečer so izvidnice južnoafriških strelcev napadle italijanske del Male v Somaliji. Zavzetih je bilo 6 sovražnih postojank, ki so jih sovražne posadke preje že zapustile. Zaplenjenega je bilo mnogo orožja in municije.

Letalski napadi na Malto

London, 17. junija. (Reuter). Od pretekega torka so italijanska letala 25krat bombardirala Malto. Včeraj je bila Malta bombardirana dvakrat zaporedoma. Ško

Brazilski predsednik Rooseveltu

New York, 17. jun. i. (Reuter). Predsednik brazilske republike Vargas je poslal Rooseveltu pismo, v katerem mu poročuje izjavo, ki jo je bil pred dnevi dal o najnovejših evropskih dogodkih in v kateri se je baje po poročilu nekaterih agencij blagohotno izjavil o nacionalnosocialističnem in fašističnem gibanju.

Vargas naglašja, da so njegovo izjavo napadeno tolmachi in da je slejkoprej za veliko intereso skupnosti, ki jo predstavlja, da obe Ameriki. Prav tako se odkar ne namerava odrediti velikim demokratičnim idealom, ki prešinjajo veliko sosedo v severni polovici ameriške celine.

Inserirajte v »Sl. Narodu«:

Gostovanja v ljubljanski operi

Zlata Gjungenac: Madame Butterfly - Vanja Leventova: Lucija - Elza Karlovčeva: Lota (Werther)

Ljubljana, 17. junija. Za zaključek operne sezone nam je dala operna uprava še trije gostovanj treh odličnih umetnic s tremi različnimi in v vsakem pogledu zelo zanimivimi kreacijami.

Obzhalujem, da na lepaku ni razvidno, kolikokrat je že nastopila Zlata Gjungenac-Gavellova v partiji tragične japonske Cho-Cho-San. Vsekako je številka za naše razmere visoka. Nastopila je kot madame Butterfly sploh prvič na našem odru in takrat kot gost opozorila na svoje izredne glasovne, pevške in igralske vrline. Od tlej je minilo precej let, in njena kreacija je rasla in se popolnjevala tako, da je danes po svoji učinkovitosti na naše občinstvo brez konkurence. Ljudje jo hočejo videti vedno iznova in so ob nji zmerom enako navdušeni, ginsteni, pretreseni. Tako je imel tudi zadnji nastop Zlate Gjungenčeve v razprodani hiši čisto premijerski značaj, in publika je pevki večkrat med dejanji izražala svoje veliko zadovoljstvo.

Take ovacije so seveda zelo častne za umetnico, a zanje so tudi mučne, ker jo siloma prekinjajo v duševnem doživljanju in igri, pa tudi v dejanje in glasno docela zatopljenim poslušalcem nikakor niso prijetne. Ali ni pomoči: publika se v svojem zanosu ne more premagati, in nam ne preostaja drugega kakor iznova ugotoviti, da žanje neverjetno popularna umetnica s to svojo globoko prečuteno in vzorno igralski podajano vlogo izredno močan uspeh.

Predstava pod taktirko Zdrigenta Nefata je bila vobče prav dobra, orkestralno fina s solisti Franciom, Jankom, Kogejem in Lupšo odlično, Lupša je pel celo dve partiji: bonca in kneza ter se prav lepo uveljavil.

Bolgarska sopranistka Vanja Leventova je zapela še Lucijo Lamermuro, tako da smo jo z Adriano, Travijo in Butterfly tudi že v četrti partiji. Pevka krasno ga glasovnega značaja in velike tehnične umetnosti je pokazala široko svojo odsko uporabnost ter nam bo zato kot gost vedno dobrodošla. Partije daje svojisko, polaga posebno pažnjo na lepoto pevskoga podajanja, ne da bi zanemarjala igrjo, ki ji je vendar stranska kreacija in ne da bi se posebno pogrezala v iskreno doživljanje usod svojih junakinj. Ima veliko odrsko rutino, in čeprav ne izrazita koloraturka, zmaga tudi Lucijo. Prinesla je nekaj prizorov prav lepo in močno ter se je zlati v blazni sceni resnično odlikovala.

Morda pa tega večera glasovno ni bila docela razpoložena, zato včasih omahivala v intonaciji in z viški ne lahka. Imel sem občutek, da je živčna in se v partiji ne počuti docela varno izdelano. Čeprav je pel pela že v Italiji. Mogoče je bila tam uprizoritev drugačna in so jo ovirale nove situacije na našem odru. Tudi njena maska je bila za prostornost naše opere neugodna.

Odličan Artur je bil zopet Gostič, prav otmel Rajmund Lupša.

Zal, da je bilo gledališče zelo slabo zasledeno in se zdi, da »Lucija« niti z dvema gostoma ne more več zanimati.

Zato pa je bil zopet prav dobro obiskana Masseneta »Werther« ter je žel globoko zanimanje in največje zadovoljstvo. Saj je

de ni bilo. Ena oseba je bila mrtva, tri pa ranjene. Namestnik generalnega guvernerja na Malto general Dobi je včeraj imel govor, v katerem je poudaril hrabrost in hladnokrvnost prebivalstva na Malti.

Štiri podmornice potopljene

London, 17. jun. s. (Reuter). Angleška admiraliteta je javila sredi, da so bile od izbruha sovražnosti z Italijo datje potopljene v Sredozemskem morju 4 italijanske podmornice.

Kakor javljajo zasebna poročila agencij iz Kaira, sta bili dve izmed teh podmornic uničeni ob priliki napada na angleško križarko »Calypso«.

Nove telefonske številke

30-21, 30-22, 30-23, 30-24

ima od danes dalje

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Miklošičeva c. 19 — Masarykova c. 12

KARITAS kliče prav tako na gornje številke! Stari številki 25-21 in 25-22 nista več v veljavi.

Bombni napad na kitajsko prestolnico

Singhaj, 17. jun. s. (Reuter). Nad 100 japonskih letal je včeraj bombardiralo Čungking. Vrženih je bilo okoli 500 bomb. Uradno kitajsko poročilo pravi, da so porušena vsa vladna poslopja in 300 zasebnih hiš. Ker je bila večina civilnega prebivalstva zadnje dni iz Čungkinga evakuirana, je število žrtev pri napadu majhno.

Švedska za svojo neodvisnost

Stockholm, 17. junija. AA. (Reuter.) Švedski prestolonaslednik je včeraj izjavil, da švedska dela na to, da bi tudi v bodoče ostala nevtralna in ohranila mir, pripomnil pa je da to ne pomeni, da se bo švedska odpovedala svoji neodvisnosti.

znano, da je Werther prav posebno prikladna partija našemu Gostiču. Poje jo z iskrenim, prisrčnim toplim čustvom in igro dovršeno, z mnogimi finimi psihološkimi detajli, ki učinkujejo pristno in resnično doživljanje. Dočim ima Gostič v »Luciji« več močno dramatičnih prizorov, ki jim daje mehk, junaki izraz izredne sile, je »Werther« mehak, nežen lirik v spevih, ki mu prinašajo aplavz na odprti sceni, a nas zlasti v igri radostno prepričuje o svojem stalnem napredovanju. Zopet je žel velik uspeh, ki ga je s svojo krasno kreacijo polno zaslužil.

Veliko zanimivost je prinesla ga. Elza Karlovčeva, hrvatska umetnica, s kreacijo Lote. To je pevka razkošno polnega mezosoprana probjone sile in resnične lepote. Obseg glasu ji je velik in širok ter se iz lahke vzpenja do višin in do baržunastih altovskih višin. Veliko pevsko inteligenco in toplo, iskreno čustvo ji spremlja odlična, do ničnosti izdelana igra. Niti za trenutek ne preneha igrati ali živo, z mimiko ali gestami sodelovati ter doživljati ob besedah svojih partnerjev Zelo bi, da se marsikdo na njeni vztrajno sodelujoči igri zgleduje. Kakor pa je zapela pripovedovanje o svoji materi v 1. dej., čitanje pisem in solospjev v 2. dej., pa izigrala Wertherjevo smrtno sceno, bi zaslužilo tople aplavz. Publika je sprejela simpatično pevko z mnogimi priznanji, mi pa si jo želimo slišati še v drugih, za njene heroinske zunanost morda še primernejših dramatičnih mezzosopranskih ali izredno altovskih vlogah.

Vobče je bila predstava prav dobra. Nov je bil Kristiančič, ki je na brzo roko vskočil v partiji Johana ter se pevski in igralski obnesel brez izpodbitke s prijetnim glasom in gladkim nastopanjem. Dirigiral je Neffat in tudi orkester privajal v pred- in medigrad do bleska in učinka.

Železnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 17. junija: Adolf

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matka: Knežinja čaršala

Kino Sloga: Jezde fantom I. del

Kino Union: Osemnajstletna

Kino Moste: Kraljica ritma in Amigo

Kino Šiška: Ljubezni dr. Meighana

Pevski zbor Glasbene Matice občni zbor

ob 20. v Hubadovi pevski dvorani

Druga sklepna produkcija Glasbene akademije ob 18. v veliki Filharmonični dvorani

Razstava profletalske zaštite v paviljonu J in N na velesejmu

Razstava G. A. Kosovih monumentalnih slik v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 19.

Smrekarjeva razstava v Galeriji Obersnel

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Bakartič, Sv. Jakoba trg 9.

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Veličasten zbor gorenjske sokolske župe

Z vzorno disciplino je gorenjsko sokolstvo dokazalo na svojem župnem zletu svojo pripravljenost

Kranj, 16. junija

Župni zlet gorenjskega sokolstva je potekel kljub izrednim razmeram v vsakem pogledu odlično. Celokupno članstvo, ki se je odzvalo pozivu župe, je izpolnilo svoje naloge z izredno disciplino. Že na predvečer župnega zleta je občinstvo dokazalo, da v polni meri razume prizadevanje župne uprave, in že dalje časa ni bilo tako lepega odziva na sokolski prireditvi, kakor je bil na telovadni akademiji sokolskega društva Kranj v proslavo 30letnice župe. Že mnogo pred pričetkom je občinstvo zasedlo prostore na letnem telovadišču ter je množica 800 do 900 ljudi z zadovoljstvom opazovala nastopajoče oddelke, ki so v svetlobi reflektorjev odlično izvedli svoj program. Kot zaključno točko so vsi oddelki kranjskega Sokola izvajali dobro zamisljeno simbolično sliko »Napreje«.

Danes je mesto napolnilo sokolstvo, ki je prihajalo iz posameznih krajev kranjske župe. Ves dan je potekel v znaku sokolskih množic, ki so prihale v Kranj, kjer je bila ustanovljena pred 30 leti gorenjska sokolska župa.

Ob pričetku popolnanskega nastopa je bil razvit novi prapor Sokola v Kranju. Množica sokolskega občinstva in prijateljev je burno pozdravljala govor starešine župe br. Špicarja, ko je poudarjal pomembnost današnjega zleta in pozdravil vse brate in sestre, zastopnike oblasti, med njimi zastopnike vojske kap. Teodoroviča iz Mojstrane in zastop. komandanta por. Ivanoviča iz Škofje Loke, sreskega načelnika dr. Vidica ter zastopnika saveza SKJ in Ljubljanskega Sokola br. Poliča in Svajgerja.

Nato je starešina kranjskega Sokola br. Zavrišnik spregovoril o zgodovini dosedanjega kranjskega sokolskega prapora, ki

je služil 40 let in prehaja sedaj med častne spomine.

Ko se je stari prapor poslovil od ostalih, je spregovoril kum br. dr. Viktor Murnik, ki je s tehnitimi besedami očrtal pomen prapora in željo, naj vodilni prapor kranjske Sokole dalje po isti poti, kakor jih je stari. Pripel je na novi prapor svoj kumski trak ter izročil nato prapor praporščaku br. Janši. Ob prevzemu novega prapora, so bili izročeni sokolski deputaciji venci, ki jih je poklonila župa ob svoji 30letnici, da jih položi na grobove bratov, ki so ustanovili gorenjsko sokolsko župo. Ob prevzemu novega prapora je godba zasvirla himno »Le napreje«, zbrano občinstvo pa ga je prisrčno pozdravilo.

Takoj nato je pričel telovadni nastop. Prva točka so bile krasne vaje moške in ženske dece pod naslovom »Vojna in mir«. Odlično sestavljene vaje je izvajala deca, katere je bilo nad 800, zelo učinkovito in so jo gledalci nagradili z dolgotrajnim odobravanjem. Ostali spored je potekel brez zamudnih odmorov v lepem redu in so nastopajoči želi znova in znova viharje odobravanja. Zlasti so ugajali naraščaj, orodne vaje, bojne tekme in osmorica Ljubljanskega Sokola, ki je nastopila s »Polonezom«.

Po končani javni telovadbi se je množica 4000 ljudi pričela razhajati. V vseh je prevladovala zavednost skupnosti, ki nam je danes tako potrebna, kakor je dejal kum pomenosnega novega prapora br. dr. Viktor Murnik. »Vez od poečina do poečina nam je potrebna, v krepkem razvijanju individualnosti nam je namreč vse skupnost.« Veličastno slavje sokolstva na Gorenjskem je bilo končano z dokazom pripravljenosti in požrtvovalnosti, in naj bo zgled vsakomur, komur je naša bodočnost milia.

Zborovanje slovenskih planincev

Za predsednika glavnega odbora SPD je bil zopet soglasno izvoljen zaslužni planinski delavec in organizator dr. Josip Pretnar

Ljubljana, 17. junija

V soboto zvečer so zborovali slovenski planinci. V veliki dvorani Delavske zbornice so se zbrali delegati in številni člani s predstavniki raznih oblasti in sorodnih organizacij. Navzočih je bilo 125 delegatov iz vseh krajev Slovenije; zastopali so 17 podružnic SPD Občni zbor, na katerem je poročal glavni odbor SPD o svojem izredno plodnem in uspešnem delu v preteklem letu, je potekel v duhu preizkušene planinskega tovarštva. Naši idealni in požrtvovalni planinci se zavedajo, da je tudi njih naloge v sedanjih časih, da ohranijo in čuvajo ter branjajo domovino pred notranjimi in zunanji sovražniki.

Banski upravo je na skupščini zastopal načelnik dr. Pfeifer, komando divizijske oblasti kapetana Filipovič in Borkovič, komando obmejnih čet major Božič in kapetan Jovanovič. Ljubljanskega župana mestni svetnik Lukič, kulturni oddelek mestne občine načelnik prof. dr. Pretnar, ljubljansko železniško direkcijo višji kontrolor Franc Lipovšek, Zvezo za tujski promet pa predsednik dr. Ratej.

Po uvodnem govoru, v katerem je očrtal visoke cilje društva, je predsednik glavnega odbora SPD dr. Josip Pretnar predlagal, naj se pošljejo vdanostne in pozdravne Nj. Vel. kralju Petru II. Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, zahvalna brzojavka ministru za telesno vzgojo Jevremu Tomiču, pismena zahvala pa banu in podbanu dravске banovine. Predsednikov predlog je bil soglasno sprejet z vzkliki kralju Petru II. Tajnik glavnega odbora dr. Arnost Brilej je prečital izbrano poročilo o poslovanju glavnega odbora in vseh podružnic. V glavnem smo objavili te podatke v naši sobotni številki. Po poročilu blaginjska in gospodarska je za nadzorni odbor predlagal g. Ferline razrešnico odboru. Predlog je bil soglasno sprejet.

Članarina bo tudi vnaprej 25 din. Pristopnina 10 din. Za glavni odbor plačajo podružnice za vsakega člana po 3 din. za reševalni sklad 4 din in za sklad za onemogle gorske vodnike in reševalce 2 din na leto.

Novi proračun je enak lanskemu. Na novo sta bili ustanovljeni in opremljeni reševalni oddelki.

Sportni pregled

Ljubljana, 17. junija

Včeraj je bilo zaključeno tekmovalanje za državno prvenstvo v nogometu, ki je dalo državnega prvaka za sezono 1940-41. Prvak je postal zagrebški Gradjanski, ki si je v 10 ogorčenih bitkah priboril 16 točk in se plasiral na prvo mesto tik pred najhujšim tekmečem BSK, ki jih je dosegel samo 15. V odločilni borbi je namreč včeraj Gradjanski zmagal v Beogradu nad Jugoslavijo 2:1 (2:0). BSK je sicer zmagal nad Haškom 4:0, a kljub lepi in prepričljivi zmagi ter dosti boljši igri kakor Gradjanski, je ostal le na drugem mestu. Kljub temu se lahko reče, da je BSK naše najboljšje moštvo in je le smoli pripisati, da ni dosegel prvega mesta. Pri nogometu pač čisto odločuje sreča.

Roparski napad v gozdu pri Kolašinu

Neznana razbojnika sta oplenila blagajnika. »Šipada« za 140.000 dinarjev

Kolašin, 16. junija. Pred nekaj dnevi je bil v gozdu Braklovič blizu Kolašina v črni gori izvršen drzen roparski napad. Dva zakrinkana in oborožena razbojnika sta s puškama v rokah ustavila na cesti Milorada Kozomara, blagajnika gozdnega podjetja »Šipada«, ter ga prisilila, da jima je izročil znesek 140.000 din, ki ga je nosil s seboj. Kozomara je malo pred tem izplačal gozdnim delavcem 180.000 din ter se s ostankom vračal domov. Blagajnik je jabol no

nja in imel denar shranjen v torbici. Z njim je bil tudi spremljevalec. Ker sta bila oba brez orožja, se razbojnikoma nista mogla upreti.

O razbojniškem napadu obveščeni orožniki so začeli zasledovati roparja, a ju dosegli še niso našli, ker se jim je bilo v gozdu lahko skriti. Obstoji sum, da sta izvršila napad dva odpuščena delavca »Šipada«. Kot bivšim delavcem je bilo znano, da je Kozomara nosil s seboj veliko vrsto denarja.

Krasen češki film - plod slovanske filmske umetnosti!
Osemnajstletna Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri
 HANA VITOVA in LAD. BOHAČ v režiji Mirosl. Cikana.
 Kot dodatek prihod in bivanje sovjetske delegacije ob priliki podpisa
 trgovske pogodbe s S.S.S.R.
KINO UNION - tel. 22-21

BUCK JONES najpopularnejši kowboy divjega zapada v napetem filmu močnih
Jezdec fantom KINO SLOGA — tel. 27-30.
 I. DEL, Danes ob 16., 19. in 21. uri.

Danes predstavi samo ob 16. in 21. uri — ob 19. uri odpade zaradi produkcije
KNEGINJA ČARDAŠA MARTA EGGERTH,
 Paul Hörbiger — Paul Kemp.
 po istoimenski opereti E. KAMANA KINO MATICA, tel. 21-24

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista.« »Službeni list
 kr. banske uprave dravske banovine« št. 48
 z dne 15. t. m. objavlja uredbu o pokoj-
 ninskem skladu pogodbenih postarjav, prav-
 ilnik za izvrševanje uredbe, kako se od-
 merjata pridobitna in družbeni davek za
 vezancem, ki poslujejo v območju bano-
 vine Hrvatske in v ostalem območju drža-
 ve in razpis dopolnilnih volitev svetnikov
 Kmetijske zbornice dravske banovine in
 njihovih namestnikov.

— Odvetniška vest. V imenik advokatov
 s sedežem v Šostanju je bil vpisan doktor
 Stanko Šuc.

— Licitacije, razpisane za 18. in 19. junij
 letos za razna dela pri depandansi bolni-
 škega fonda držav. prometnega osebja na
 Golniku, so do nadaljnjega odložene. Dne-
 vi licitacij bodo objavljeni naknadno.

— Logarski izpiti za čuvaje nedržavnih
 gozdov. Kdor želi letos poleti delati logar-
 ski izpit za čuvaje nedržavnih gozdov, naj
 predloži pravilno opremljeno prošnjo za
 pripustitev k izpitu najkasneje do 30. junija
 pristojnemu mestnemu poglavarstvu odo-
 nosno sreskemu načelstvu.

— Stanje naših vinogradov. Vinska trta
 je v pretekli zimi zelo hudo trpela in je bil
 nastavek slab. Vinogradniki pričakujejo,
 da bo letos slaba letina. Trta je trpela za-
 radi mraza zlasti v nižjih in proti severu
 odprtih legah mnogo bolj, kakor so vino-
 gradniki mislili. Zato računajo ponekod,
 da bodo letos pridelali komaj polovico lan-
 genske pridelke ali celo samo tretjino. Za-
 radi tega vinogradniki, ki imajo še v za-
 logi vino, ne hite s prodajo starejših vin,
 ker pričakujejo, da se bodo podražila.

— Naši izseljenci. Naši izseljenci v za-
 hodnih evropskih državah so zaradi vojne
 zašli v zelo kritični položaj. Zato so iz-
 seljenske organizacije pri nas zaprosile
 bansko upravo, naj se zavzame za naše
 rojake v tujini in jim nudi pomoč. Izseljen-
 ce v Nemčiji je zelo prizadelo obvestilo, da
 je zdaj povsem izključeno zaradi strogih
 deviznih predpisov, da bi lahko spravili
 svoje prihranke v domovino. Nemčija tudi
 letos ne bo najemala delavcev iz drugih
 držav, ki bi hoteli pošiljati domov denar.

— Uvedba turističnega vlaka Beograd—
 Ljubljana. V železniškem prometu je zopet
 uveden turistični vlak Beograd—Ljub-
 ljana, ki odhaja iz Beograda ob 20.58 in
 prispe v Ljubljano ob 7.40. Iz Ljubljane
 odhaja ob 22.10 in prispe v Beograd ob
 8.10.

— Naše surovine v italijanskih prista-
 niščih. Mnogo surovin se je nabralo v trža-
 škem pristanišču. Bile so namenjene v Ju-
 goslavijo in na Madžarsko. Blago je bilo
 tam zadržano zaradi nadzorstva angleških
 blokadnih oblasti. Angleško ministrstvo
 je dovolilo, da to blago uvozniki lahko
 prevzamejo in tako je tudi naša država
 prejela znatne pošiljke kavečuka, usnja,
 kovin in tekstilij.

— Poonostavljenje ukrepov v naši zu-
 nanji trgovinski politiki. Na pristojnih
 mestih proučujejo vprašanje poenostavlje-
 nja ukrepov v naši trgovinski politiki. Na-
 meravajo likvidirati večje število ustanov,
 ki so bile doslej pristojne za našo zunanjo
 trgovino. Svet za zunanjo trgovinsko poli-
 tiko bo sklepal o tem vprašanju in pred-
 ložil sklepe pristojnim ministrstvom v odob-
 renje. Računajo, da bo naša zunanja trgo-
 vina v tem pogledu reorganizirana že do
 konca tega meseca.

— Maksimiranje cen železnih izdelkov.
 Urad za kontrolo cen je predpisal maksi-
 malne cene za predelano železo, in sicer
 za železne palice, ploščato železo, fazonsko
 in betonsko železo itd. veljajo naslednje
 cene: v Beogradu za kilogram 4.90 din, v
 Ljubljani 4.40, v Celju 4.90 in v Mariboru
 4.92. Te cene veljajo brez skupnega davka
 na poslovni promet in drugih lokalnih
 dajatev.

— Carinski dohodki v prvi tretjini ju-
 nija. Po poročilu centralnih carinskih bla-
 gajn znašajo carinski dohodki v prvi tre-
 tjinji junija 26.057.769 din. Od začetka tega
 proročnega leta, od 1. aprila do 10. ju-
 nija, so znašali carinski dohodki 252.153.327
 din. Po proračunu naj bi znašali 201.608.750
 din. To pomeni, da so bili večji za 50 mil-
 lionov 544.677 din ali 2.8%.

— Otvaritev prometa na novi cesti
 Samobor—Bregana. Nedavno so bila kon-
 čana cestna dela na betonski cesti Samo-
 bor—Bregana. Nova cesta je podaljšek be-
 tonske ceste Zagreb—Samobor in je bila
 zidana končana tretja etapa del na cesti od
 Zagreba proti Brezici. Ta cesta spada
 med najlepše na Hrvatskem. Kmalu bo še
 licitacija za oddajo del za most pri Samo-
 boru.

— Gosenice pustošijo slavonske gozdo-
 ve. Slavonske gozdove so napadle v ogrom-
 ni množinah gosenice, ki uničujejo vse
 pred seboj. Uničile so že velike komplekse
 gozdov. Z neverjetno hitrostjo so ogrizle
 vse listje in listje na drevju, da so ostala
 le suha stebila, kakor da je gozd upuščil
 požar. Ogromno škodo so napravile gose-
 nice v sadovnjakih in na poljih. Gosenice
 je toliko, da morajo pogosto čistiti gozdno
 železniško progo, preden zopet lahko ob-
 novijo promet.

— Nesreča. Ko se je včeraj popoldne
 vračal silarski pomočnik Ivan Larisi z
 Viča na kolesu domov iz Jars ob Savi, mu
 je prišlo na cesti nasproti avtomobilist.
 Larisi se mu je skušal ogniti, kar pa mu
 ni uspelo in je zavolj naravnost vanj.
 Larisi je padel in zadel z glavo ob hlad-
 nik avtomobila, pri čemer si je razklal
 možno kost.

P. Alojzija Tevža iz Lisc na tla in mu
 zlomil desno nogo v gležnju. Tevža so pre-
 peljali v bolnico.

— Umrlj je v petek na Miklavškem
 hribu pri Celju 79letni Rakuschev vinar
 Mihael Mitarič, na Sp. Hudinji pa je
 umrl v soboto 86letni delavec Mihael Gro-
 sek.

— Bolnišarji tečaj Rdečega križa v
 Celju se bo pričel drevi ob sedmih v pre-
 dalnici v Zdravstvenem domu.

— Hermes : Celje 4:3 (2:0). Ljubljan-
 ski Hermes je igral v nedeljo popoldne
 prijateljsko tekmo s SK Celjem. Pravilni
 rezultat je 3:3, ker je sodnik brez poviša
 pošlal drugi polčas za dve minuti, tako
 da je Hermes zabil četrti gol v 47. minuti,
 pri čemer je še poleg tega igrala roka
 veliko vlogo. Gostje so predvajali solidno
 tehnično igranje in so v startu prekašali do-
 mačine, napad pa je bil pred golom pre-
 malo odločen. V enajstih minutah je na-
 stopilo 8 igralcev mladinskega moštva.
 Tako pomlajena enajstotica se je dobro
 uveljavila, čeprav napad še ni dovolj po-
 vezan in predoren. V vrvm polčasu je imel
 Hermes nekoliko več od igre in je zabil
 prvi gol v 11. minuti po Brodniku, dru-
 gega pa v 32. minuti po Derendi. Po od-
 moru se je moštvo Celja znašlo. Igra je
 postala odprta in zanimivejša nego v pr-
 vem polčasu. V 19. minuti je Ferlež po
 lepi soloakciji zabil na 2:1, dve minuti
 pozneje pa je izenačil. V 30. minuti je
 Brodnik po dobri kombinaciji povlačil na
 3:2 za Hermesa. V 37. minuti je dikiral
 sodnik enajstmetrovko proti Hermesu in
 Ocvirk je izenačil. Celje je izvajalo kre-
 pke akcije, sodnik pa je z napadno odloči-
 tvijo gled off-sida dvakrat občno oško-
 val Celjane in spregledal tudi več na-
 pak. Poleg tega je sodnik brez vzroka po-
 daljšal tekmo na dve minuti. V 47. minuti
 je Brodnik zabil četrti gol za Hermesa in
 se pri tem poslužil roke. Sodil je g. Ho-
 bacher. Na Olimpijemo igrišče v Gaberju
 je ljubljanska Mladika premagala celjsko
 Jugoslavijo s 4:1 (2:0), mladina Mladike
 pa mladino Jugoslavije prav tako s 4:1
 (3:0).

Strašno neurje z gromom in treskom

Maribor, 17. maja
 Včeraj je bila v Mariboru in okolici ne-
 znosna soparica, kateri je poneli sledila
 vremenska reakcija kot huda ura, ki je
 divjala nad Mariborom in okolico. Treska-
 lo in gromlje je kakor na sodni dan, strela
 je udarila na več krajih, v treh urah je
 bilo za 3.3 mm padavin. Davi okoli 5. je
 strela udarila v zvonic cerkve v Radva-
 nju. Izbruhnil je požar v zvoniku, eden iz-
 med zvonov je zgrmel na tla. Ob času po-
 ročanja požar, ki ga gase radvajski ga-
 silci, še divja. Ko je zvon padel iz zvoni-
 ka, k sreči ni bilo človeških žrtev.

Iz Maribora

— Včerajšnja lepa nedelja je zvalila
 mnoge Mariborčane na Pohorje in Kozjak,
 pa tudi v kopališče na Mariborskem oto-
 ku, kjer je bilo precej živahnega vrvenje.
 Mladi Maribor je v izdatni meri kazal po-
 letno modo na promenadnem koncertu v
 mestnem parku.

— Polovanje zvez. Maistrovih borcev
 na Oplenac 5. 6. in 7. junija. Ugodna pri-
 lika za članstvo, da vidi našo prestolnico
 in Oplenac. Prijave do 20. t. m. v tajništvo
 ZMB vsak dan dopoldne v Narodnem do-
 mu, kjer se dobijo natančne informacije.
 Četrtna vozilna, odhod 4. junija ob
 17.55 iz Maribora, glavni kolodvor.

— Iz Zgodovinskega društva. Včeraj
 dopoldne je bil v gradu izredni občni zbor
 Zgodovinskega društva v Mariboru, ki ga
 je otvoril in vodil predsednik prof. Franjo
 Baš. Izredni občni zbor je na zahtevo ban-
 ske uprave v Ljubljani sprejela nekatere
 nebitne točke pravil. Najvažnejši sklep
 je, da preide v primeru razpusta ali pre-
 nehanja društva vsa društvena imovina na
 Jugoslovensko zgodovinsko društvo, dokler
 se ne ustanovi novo društvo z istim ali
 sorodnim delokrogom. Kakršnega ima Zgo-
 dovinsko društvo v Mariboru.

— Prisrčno odhodno je organiziral An-
 gleški krožek v Mariboru svojemu zasluž-
 nemu predsedniku prof. dr. J. Kotniku, ki
 odhaja na svoje novo službeno mesto v
 Ljubljano. Poslovilni večer je izprizal pri-
 ljubnost, ki si ji jo je pridobil prof. dr.
 J. Kotnik kot neumornem propagator spo-
 znovanja angleškega jezika in angleške
 kulture.

— Pošta iz protektorata Češke in Mo-
 ravske zadnji čas mnogokrat zastaja in
 prihajajo celo časopisi kakor nemški »Der
 neue Tag« in drugi iz Prage z večnevno
 zamudo, tudi šele čez 1 teden, včasih pa
 zopet pridejo kar drugi dan. Ves promet
 iz Prage v Jugoslavijo gre sedaj preko
 Dumaja, torej ne več preko Českých Bud-
 jovic in preko Linca, kakor je bila prej
 najkrajša in direktna zveza s Prago. (Del.
 politika)

— Sreča v nesreči. Ko je strojni delav-
 vec Anton Piliš s Pobrežja v soboto po-
 popoldne šel po Gosposki ulici, je nenadoma
 treščila s strehe hiše št. 4 opeka, ki je
 k sreči priletela Pilišu na nogo ter mu
 jo občutno poškodovala. Sreča v nesreči
 je, da ni opeka padla Pilišu na glavo, ker
 bi bile sicer posledice usodne.

— Imajo ga. Mariborski policiji se je
 posrečilo izslediti in aretirati 31letnega
 brezposelnega trgovskega potnika Valter-
 ja Hickeja brez stalnega bivališča, ki je
 ukradel kakor smo že poročali, iz stano-
 vanja šivilje Marije Savnikove na Alek-
 sandrovi cesti 4 velik potni kovčeg z raz-
 nlim perilom in dokumenti, finančnemu
 pregledniku Milosu Četinskemu, ki stani-
 več pri Savnikovi kot podnajemnik, pa kov-
 čeg z oblekami in službeni knjižnici v skup-
 ni vrednosti nad 6000 din. Hicke se je po
 tatvini odpeljal v Ptuj, kjer je ukradene
 predmete prodal, zatem pa se vrnil v
 Maribor in izkupiček zapravil. Oddan je
 bil v sodne zapore.

— Tudi svinje kradejo. Iz hlevov mest-
 ne klavnice v Celju je doslej še neznan
 zlikovec ukradel in odpeljal živo svinjo in
 ima lastnik mesar Franc Frigula, stano-
 joč v Pinaršniški ulici, 1500 din škode. Za
 držnim tatovom potvrdjuje policija.

— Strelna uničuje domačije. V Dragonji
 vasi je strela zanelila ogenj, ki je upepelil
 domačije poselnika Junja Klasinca in po-
 sestnice Jere Medvedove. Škode je okoli
 100.000 din.

— Iz Studencev. Upokojeni železnič-
 ar Srečko Vokat in njegova ljubezniva
 soproga Justina obhajata te dni v krogu
 dragih svojcev svojo žalno poroko. Slav-
 denec je bil svojčas vztrajen propagator
 misli, da bi dobili Studenci Ciri Metodovo
 šolo. Vzoroma zakonca želimo še mno-
 go srečnih let tja do biserne in železne
 poroke.

Za povzdigo tujskega prometa na Dolenjskem

Važno zborovanje tujsko-prometnih interesentov
 v Novem mestu

Novo mesto, 17. junija

V posvetovalnici magistrata v Novem
 mestu so se zbrali v soboto popoldne tu-
 jsko-prometni interesenti Dolenjske, ki že
 od nekdanje žele in delajo, da bi se dvignila
 v tujsko-prometnem pogledu tudi naša idi-
 lična Dolenjska z Belo Krajino.

Sestanek, ki je bil sklican pod okriljem
 Zveze za tujski promet, je otvoril pred-
 sednik Tujskoprometnega in olepsevalne-
 ga društva za Novo mesto dr. Davorin
 Gros, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti
 pa namestnika odtodnega predsednika
 Zveze za tujski promet, univ. prof. dr.
 Steleta. Zastopnika banske uprave, refe-
 renta Sotlerja, župana Novega mesta dr.
 Polenski, direktorja Zveze za tujski pro-
 met dr. Žizka, župana g. Malešiča iz Met-
 like, prisotnega zastopnika državnih želez-
 nic, vse tujskoprometne interesente iz do-
 lenjskih krajev ter zastopnike tiska. V
 nadaljnjem se je zahvalil zvezi, ki je pri-
 redila ta sestanek in izrazil upanje, da
 bodo sklepi in razgovori rodili v tujsko-
 prometnem pogledu za Dolenjsko večji
 uspeh.

Predsedstvo zborovanja je zatem pre-
 zvel namestnik odtodnega predsednika
 zveze dr. Rateja, univ. prof. dr. F. Stele,
 ki je sporečil pozdrave in se pridružil že-
 ljam, da bi rodilo zborovanje pozitiven
 uspeh. V svojem referatu je predsedujoči
 naglasil, da stopa mednarodni tujski pro-
 met. To je tudi namen sestanka s posebnim
 ozirom na Dolenjsko, ki se je v tujsko-
 prometnem oziru zgnila precej pozno. L.
 1900 je bilo ustanovljeno društvo za
 pospeševanje turizma v Novem mestu,
 drugo sorodno društvo je bilo ustanovljeno
 pred svetovno vojno v Metliki, v ostalih
 večjih krajih Dolenjske pa so bila oživo-
 tvorjena slična društva šele precej po vojni,
 dočim je Gorenjska, ki je že po svojem
 značaju in zemljepisni legi prikladnejša
 in privlačnejša za tujski promet, delala v
 tem pogledu že davno prej. Gorenjska ima
 po svoji naravi nekaj heroičen karakter,
 dočim ima Dolenjska pač intimen, lirčen
 značaj. Naloga zveze je, da neguje v
 tujsko-prometnem pogledu vse kraje, tre-
 ba pa je tudi lokalne iniciativnosti. Iz-
 gradnja pogojev za tujski promet je na-
 loga lokalnih faktorjev. Propaganda za
 kraje v tujsko-prometnem pogledu pa je
 zopet stvar Zveze za tujski promet, a v
 celoti je treba izčrpnega, sistematskega
 dela. Na Dolenjskem imamo že znane le-
 toviške in turistične kraje, mnogo pa je
 še na Dolenjskem krajev, ki jih je treba
 za tuje tako rekoč šele odkriti. Za vse
 tujsko-prometne kraje je potrebno ustvari-
 ti tehnične pogoje in sporedno s tem or-
 ganizirati zanje propagando.

Priznani propagator lepote Dolenjske, g.
 Viktor Pirnat je nato v daljših izjavah
 prikazal vse mikavosti Dolenjske, zlasti
 dolino Krke z njej 30 gradov. Našte-
 val je vse zanimivosti Dolenjske s raznih
 vidikov pa tudi potrebe, ki se sproti po-
 javljajo za povzdigo tujskega prometa in
 propagande za te kraje.

Zastopnik Belokrajanskega društva dr.

Imenovanje sveta za zunanjo trgovino

Minister za trgovino in industrijo je v
 smislu tozadevne uredbe imenoval člane
 »Sveta za zunanjo trgovino«, ki bo v bodo-
 če posloval kot glavni posvetovalni organ
 za celokupno našo zunanjo gospodarsko
 politiko. Za predsednika je postavljen po-
 močnik ministra trgovine in industrije Sa-
 va Obradović, za podpredsednika pa dr.
 Rudolf Bičanič. Šef direkcije za zunanjo
 trgovino. Člani sveta so še: divizijski ge-
 neral Vojin Maksimović, inspektor državne
 obrambe, dr. Milivoj Pilja, pomočnik mini-
 stra zunanjih del, dr. Anton Filipančič, po-
 močnik finančnega ministra, dr. Ivo Belin,
 viceguverner Narodne banke, dr. Dragotin
 Toth, generalni direktor Prizada, dr. Di-
 mitrije Nikić, načelnik industrijskega od-
 deljenja ministrstva trgovine, divizijski
 general Djordje Lukić, Jovan Nedeljković,
 šef odtoda generalne direkcije državnih žele-
 znic, dr. Dragomir Čosić, šef direkcije za
 prehrano, inž. Milan Manojlović, načelnik
 oddelka za upravo državnih šum, Slavko
 Kolar, predstojnik za kmetijsko gospodar-
 stvo pri banski oblasti v Zagrebu in dr.
 Mirko Lammer, predstojnik za trgovino,
 obrt in industrijo pri banski oblasti v Za-
 grebu.

Slovenca v tem velevažnem odboru ni no-
 benega

Naše gledališče

DRAMA
 Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 17. junija: Ljubim te. Red B
 Torek, 18. junija: zaprto
 Sreda, 19. junija: Ljubim te. Red Sreda
 Četrtek, 20. junija: Ljubim te. Red Četrtek

Salonska veseloliga, ki pokaže čisto ame-
 rikanski način smutitve, je Newiarovceva
 tridejanska »Ljubim te«. Dve učinkoviti, nad
 vse zabavni vlogi bosta kreirala Vida Ju-
 vanova in Jan. Predstava drevi velja za
 red B.

OPERA
 Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 17. junija: zaprto
 Torek, 18. junija: Evgenij Onegin. Red
 Četrtek. Gostovanje B. Popova
 Sreda, 19. junija: Werther. Red A. Gosto-
 vanje hrvatske mezzosopranistke Elze
 Karlovice in Josipa Gostića

Abonement reda Četrtek opozarjamo, da
 bodo ta teden izjemoma imeli tudi v torek
 predstavo in sicer se bo vprizorila Čajkov-
 skoga opera »Evgenij Onegin« z Borisom
 Popovom v naslovni partiji, Banovcem kot
 Lenskim, Heybalovo kot Tatjano in Lupšo
 kot knezom Gremnom. Sodelujejo še pred-
 vsem: Španova, Kogejeva, Poličeva, B. San-
 cin in Orel.

Odlična hrvatska pevka Elza Karloviceva,
 ki se je uspešno afirmirala tudi na števil-

Bano je predvsem omenjal potrebe Bele
 Krajine, naglašujoč, da ima zlasti Metlika
 vse pogoje za tujski promet. V gostinskem
 pogledu je Metlika prilično na isti stopnji
 kakor ostali dolenjski kraji, glede na te-
 zavni položaj pa bi se morale nuditi zla-
 sti malim gostilniškim obratom v okolici
 nekatere olajšave. Tudi v okolico radi pri-
 hajajo letoviščarji in bi jo bilo zato po-
 trebno očistiti. Kopališče na Kolpi je pri-
 lično v dobrem stanju, vendar pa ga bi
 bilo treba še očistiti in poglobiti. Pred-
 vsem bi bilo treba vzgoje ljudi za tujski
 promet. Za izlete na skrivnostne Gorjan-
 ce bi bilo treba zgraditi še posebno cesto
 preko Radatovičev do Sošic. Za Belo kra-
 jino kaže prirejati velike skupinske izlete
 in sicer na dneve, ko so tamkaj pester na-
 rodne prireditve. V svojih izjavah je na-
 to poudarjal potrebo, da se enkrat reši
 vprašanje zgraditve skupne koče na Gor-
 jancih, ki bi turistu res nudila vse po sodob-
 nih zahtevah turizma.

Nato je bilo prečitano poročilo inž. Zu-
 pančiča o tujsko-prometnih razmerah in
 zahtevah Mirenske doline in je bila spre-
 jeta resolucija o nujnih delih receptivnega
 turizma s ciljem povzdige tujskega prome-
 ta poednih okoliž Dolenjske.

O prometnih potrebah Dolenjske je poro-
 čal direktor dr. Žizek, ki je navajal zlasti
 zboljšanje železniške zveze in naglasil po-
 trebno zgraditve novih vznihi cest pa tudi
 njihovih oskrbovanja.

Dr. Gros je apeliral na prisotnega za-
 stopnika državnih železnic, da bi se končno
 uredil promet iz Karlovca proti Ljubljani,
 oziroma Zagrebu na ta način, da bi se od-
 pravile rodne zamude vlaka do Trebnjega,
 kjer ima priključek čez Mirensko dolino
 do Sevnice in naprej do Zagreba. Pojasnila
 o železniških prometnih razmerah je podal
 nato zastopnik železnic, ki je obljubil še
 nekatera zboljšanja.

Po izjavah predstavnikov tujsko-promet-
 nih društev iz raznih krajev Dolenjske
 je podal uradnik zveze g. Gorko Piben-
 bacher pregled dela zveze za vse kraje Do-
 lenjske, omenjajoč, da se bodo tudi v bu-
 dočnosti prirejale propagandistična preda-
 vanja za Dolenjsko v raznih krajih države,
 pri katerih bodo prikazani tudi diapozitivi.
 Nadalje bo zveza priredila tujsko-pro-
 metno razstavo na jesenskem beograjskem
 velesejmu, a Dolenjska bo vključena tudi v
 kolektivno turistično reklamo, ki jo zveza
 smotno uporablja in pospešuje.

Dr. Gros je kot zastopnik odtodnega no-
 tarja dr. Marinčiča prebral njegovo poročilo
 o potrebah poživljenja planinstva na Do-
 lenjskem, kakor so razpravljali, še o organi-
 zaciji stalnih nedeljskih izletov na Dolen-
 sko, kakor tudi o potrebi propagande med
 Hrvati za obisk naših krajev, zlasti pa o
 tem, da se organizirajo večji izleti v do-
 lenjske kraje o priliki raznih narodnih pri-
 reditev.

Po končanem zborovanju je sledila še
 ožja konferenca tujsko prometnih zastopni-
 kov iz dolenjskih krajev, na kateri so bili
 sprejeti razni sklepi, ki naj našo lepo Do-
 lenjsko res povedejo do lepših in trajnej-
 ših uspehov v tujskem prometu

Po razburljivem lovu prijet zločinec

Ljubljana, 17. junija
 Dopoldne do razburljivega lova na že do-
 go izskanega vlomilca in tatu, l. 1908, v Za-
 potoku pod Kureškem rojenega Janeza
 Tekavca, ki se je zadnji čas skrivaj na
 Brdu. Tekavec, ki je znan delomrnez, se
 je pred leti popolnoma vdal pijači, za-
 raven pa je kradel in vlamjal po raznih kra-
 jih v okolici Ljubljane, na Brezovici in na
 Igu, a so ga očezniki zamen zasledovali.

Včeraj dopoldne je bila viška stražnica
 opozorjena, da sedi Tekavec v gostini
 Franca Nereda na Cesti II. v Rožni dolini,
 kjer napada goste in izliva. Kmalu sta
 prihitela dva stražnika in stopila v go-
 stilno vsak pri drugem vходу. Našla sta
 Tekavca za mizo in brž skočila k njemu.
 Na mah sta ga ukenila in ga odvleda na
 dvorišče. Tamkaj pa se je začel Tekavec
 divje otepiti in res se mu je posrečilo,
 da je raztrgal vez. Takoj nato je pose-
 gel v žep in potegnil nož, s katerim je
 ranil nadstražnika Ljoveta Keika, ki ga
 je podrl na tla. Tekavec se je stražnikom
 nato izmuznil in zbežal proti Viču. Njegov
 beg je opazovala gruča ljudi, ki pa se mu
 niso upali stopiti nasproti. Stražnik, ki je
 hitel za njim, je Tekavca pozval, naj se
 ustavi, ker se pa za njegov poziv ni zme-
 niti, je potegnil samokres in streljal. Med
 begom je Tekavec naletel na postrežnico
 Milko Prosenec, ki jo je obstrelil, ko je me-
 ril na stražnika, ki mu je bil za petami.
 Na vogalu neke hiše se je zakadil v be-
 žezega lopova klepar Kramar, ki je znan
 po svoji telesni moči in ga podrl na tla.
 Za njim so tedaj prihiteli tudi stražniki,
 ki so slednjič vendarle ukrotili pobesne-
 lega razbojnika in ga odpeljali na stra-
 žnico in dalje v zapor.

Iz Kočevja

— Na drž. realni gimnaziji v Kočevju
 bodo sprejemni izpiti za I. razred 24. in
 25. junija, vsakokrat po prihodu jutrnjega
 vlaka. Pravico do izpita imajo učenci, ro-
 jeni v letih 1927, 1928, 1929 in 1930, ki so
 vsaj z dobr

Uspehi v šoli in življenju

Tudi slabi učenci postanejo lahko veliki možje, samo obupati ne smejo

Iz mnogih izkušenj vemo, da zelo pogosto najboljši dijak v šoli nima enakih uspehov v življenju kakor bi pričakovali po njegovih krasnih spričevalih. Nasprotno se pa marsikateri lenuh, ki je povsem zanemarjal pouk in uganjal razne neumnosti, z velikim uspehom uveljavil v življenju. Nekateri slabi učenci so pozneje postali celo nesmrtni geniji. Zgodovina nam nudi za to dovolj primerov. To pa seveda ne pomeni, da mora biti sleherni učenec v šoli lenuh, če se ne bo uveljavil v življenju. Zato ni prav, če se nekateri sklicujejo na razne duhovne velikane, češ da so bili slabi učenci v šoli, a so pozneje vendar zelo napredovali.

Goethe je bil zelo slab dijak. Njegovi uspehi so bili celo pod povprečjem. Pisatelj Gerhardt Hauptmann, ki je bil odlikovan z Nobelovo nagrado za literaturo, je bil tako slab učenec, da je imel nezadostno oceno iz nemščine. Georg Washington je pogosto svojega vaškega učitelja spravil v besa, saj da je nad njim polomil leskovko. Napoleon je dobil v zadnjem letniku vojaške akademije precej slabo spričevalo. Sreča Fiedin je bil tudi zelo slab in nepazljiv dijak. Očitno je, da v šoli sanja o daljnih krajih in neznanih narodih. Sloviti kirurg Virchow je prejel napretno učenje svojih učiteljev. O Edisonu so trdili njegovi učitelji, da ne bo nikdar nič iz njega, ker je bil v šoli zelo nepazljiv in je rajši pod klopjo sestavljal razne igrarke, kakor da bi poslušal učitelja. Izredno slab dijak je bil Alfred Krupp, ustanovitelj največje oboroževalne industrije. Njegova spričeva-

la so bila polna »čevkov«. Tudi skladatelj Fran Liszt je bil na zelo slabem glasu med svojimi učitelji, ki so ga označevali za zaniknega in lahkomiselnega učenca.

Mnogi veliki talenti so se uveljavljali pa že v ranih letih. Tako n. pr. o Händlu vemo, da je komponiral že v svojem 11. letu. Mozart je napisal svojo prvo skladbo že v svojem petem letu. Beethoven je bil že v 14. letu dvorni organist. Pascal je napisal v 16. letu razpravo o prerezu stožca. Galilei se je začel znanstveno udejstvovati že v svojem 18. letu in ko je bil 23 let star, je odkril zakon teže. Marconi še ni bil polnoleten, ko se je že bavil z brezžično telegrafijo. Iznajditelj v starejših dobah, namreč pred velikim razmahom moderne tehnike, so se rekrutirali največ iz vrst mladih mož in večinoma iznajdb so iznašli v starosti med 27. in 36. letom. Zgodovina pozna tudi izredno mlade vojskovodje. Tako je n. pr. Aleksander Veliki vladal skoraj ves tedajni civilizirani svet v 25. letu svoje starosti, a Napoleon se je uveljavil kljub svojemu slabemu izpričevalu kot genialni strateg že v svojem 27. letu.

To naj bo tolažba za lenuhe in tiste nesrečnike, ki so ob koncu tega šolskega leta prejeli slaba spričevala. Na to tolažijo, da bodo vsi postali sloviti učenjaki, umetniki in vojskovodje, seveda če jih ne bodo prekosili oni, ki so prejeli boljša spričevala. Odličnjaki pa naj vztrajajo v svoji marljivosti, kajti, če se lahko uveljavijo v življenju že tisti, ki ne dosežejo nič v šoli, zakaj bi se ne mogli tudi oni!

Boj znanosti proti moljem

Kako jih lahko najuspešneje zatiramo

Tudi najmirnejši človek se vznemiri, ko sedi ob luči in nenadno zagleda letajočega molja. Letajoči molj sam na sebi ne dela škode neposredno, saj ne grize blaga, nevaren je le zaradi tega, ker se razmnožuje. Moljev je pa več vrst. Najpogostejše se pojavlja pet vrst moljev. Tri vrste spadajo v skupino moljev, ki se zadržujejo v oblekah.

Najpogostejši so molji, ki uničujejo obleke. Spoznamo jih po svetli glavi in sprednjih krilih. Ta vrsta moljev leže jajčeca po oplojenju. Do oploditve pride kmalu potem, ko se molj zabubi. Samica leže jajca 2 do 24 dni pri ugodnih pogojih, če je temperatura 20 do 23 °C. Jajčeca so slonokosne barve in so zelo drobna ter merijo manj kakor milimeter. Samica jih leže posamezno ali po več skupaj med dlake volne na tudi na površini blaga. Samica zleže 50 do 90 jajčec, nekateri pa trdijo, da jih zleže še več. Kmalu potem pogine. V toploti 23 do 31 °C se izleže iz jajčeca približno v 8 dneh bela ličinka. Ima 14 členov in glavo z močnimi čeljustmi. Ličinka se začne takoj hraniti in ker je prozorna, se njena barva z zaužitjo hrane prilagodi blagu, tako da jo težko opazimo. Dolgost življenja ličinke je odvisna od mnogih činiteljev, vsekakor pa ličinka živi precej dolgo. Na surovi volni, telečji koži ali zajiči ne vzdži tako dolgo, kakor na predelanim materialu. Ličinke žive lahko dolgo tudi brez hrane, kar pa ne vpliva na njihovo plodnost. Napačno je torej misliti, da molje lahko odpravimo že samo s tem, če nimajo hrane.

Ličinka navadnega molja se preživlja s tkaninami, s preprogami, perjem, krznom, lasmi, volno in materialom živalskega izvora, pa tudi z ovčjim in ribjim mesom. Zato tudi molj dela veliko škodo v muzejih na nagačenih živalih, če niso dobro zavarovane v vitrinah.

Ko ličinka odraste, se zabubi in bube imajo razne velikosti. V obliki bube molj živi največ dva do tri tedne, nakar se iz nje razvije metulj. Letajo le samci, samice pa so pred odložitvijo jajčec za letanje pretežke in preokorne, ne letajo pa tudi pozneje, temveč se skrbno skrivajo. Učenjaki trdijo, da samice molja ljudje nikdar ne vidijo, tako dobro se skrivajo. Samci živi približno 28 dni več kot samica. Samica pogine približno po 16 dneh, v hladnem prostoru se pa njeno življenje včasih podaljša. Sezona moljev sta predvsem poletje in jesen, lahko pa se pojavijo tudi v drugih letnih časih.

Razen te vrste moljev, ki jih je navadno največ, so še druge vrste, prav tako škodljive. Ličinka molja druge vrste, ki živi v obleki, živi zavita v koščku materiala, s katerim se preživlja. Ta molj se po obliki precej razlikuje od prve vrste. Posebna vrsta je tudi molj, ki živi v stanovanjih in posteljnih blazinah, pa tudi v skladiščih in v hlevih, kjer napada navadno konjske odeje. Zadnje čase se je ta vrsta moljev

razširila tudi v avtomobilskih blazinah. Navadno živi vso zimo v preluknjanem blagu ter je zelo trdoživ. Napravi si v blagu cele hodnike ter povzroča veliko škodo. V stanovanjih dela največjo škodo na tapetih, v skladiščih pa na kožah. Ta vrsta moljev je v neki cerkvi uničila celo klopi. Samica je znatno večja kakor samec. Ta vrsta moljev je dvobarvna. Sprednji del je bel, sredina črna, zadnji pa zopet bel. Največ se teh moljev pojavlja spomladi.

Zadnje čase se je zelo razširila rjava domači molj. Ličinka tega molja je bela. Zanimivo je, da ličinka ne gloda le kožo, perja in volne, temveč tudi žito, sadje, bube drugih moljev itd. Včasih napade celo papir, razgrize platnice knjig, zlasti, če so usnjene.

Zaščita pred molji ni lahka, zlasti ne, ker se je treba bojevati proti vsaki vrsti moljev drugače. Če se borimo proti moljem, ki žive v obleki in kožuhovalni, je priporočljiva večkratna menjava toplotne prostora, zlasti ohlajitev. Priporočljivo je seveda tudi krtačenje, iztepanje in sončenje blaga. Potem je dobro, da blago vložimo v papirne vreče, v njegove vzgibe pa potresemo paradiklorbenzol.

Paradiklorbenzol je najboljšo sredstvo proti moljem. Če ima toplota prostora nad 25 stopinj, to sredstvo dobro služi tudi proti moljem v blazinah, n. pr. v naslanjajih, couchih itd. Zmlete kristale nasipamo po površini pohištva, največ pa v špranje. V toplem vremenu potem poginejo vsi molji z vsem zarodkom. Izparevanje paradiklorbenzola v slabi koncentraciji ne škoduje človeškemu zdravju, pa tudi ne pohištva. Vojni paradiklorbenzol je prijetnejši od naftalina in ker je paradiklorbenzol učinkovitejši, je tudi cenejši.

Dobro sredstvo proti moljem je tudi vročina, vendar vse pohištvo ne prenese tako visoke temperature, namreč okrog 60 stopinj, zlasti še, če je material že trpel zaradi moljev. Tudi terpenin je precej dobro sredstvo proti moljem, toda pri njegovi uporabi moramo biti pazljivi, ker zapušča madeže in ker lahko škoduje tudi barvi blaga. Zatiranje moljev z raznimi parami, n. pr. žveplenimi ali drugimi spojinami, je lahko nevarno za človeško zdravje in je boljše, da ga prepustimo le strokovnjakom. Zato je najboljšo sredstvo proti moljem paradiklorbenzol, ker je njegova uporaba zelo enostavna in ker je to sredstvo sorazmerno poceni.

Pevska tekma

Za javno pevsko tekmo, ki jo je razpisala uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, vlada nenavadno zanimanje. Ne samo naši meščani, temveč tudi občinstvo z dežele zasleduje priprave za to prireditel v največjo pozornostjo in javlja svoj obisk. Uprava je prejela do sedaj že nad 70

priglasitev. Med prijavljenimi je okrog 15 dijakov in dijakin, prijavljajo pa se tekmovalci iz najrazličnejših poklicev. Iz podeljena je precej članov raznih pevskih in cerkvenih zborov, razen njih so se prijavili uradniki, delavci, sofer-mesar, fotograf, litograf, graver, služkinje, pismo-voja, študenti petja, organisti, učitelji itd. Njihova starost je med 15 in 36 letom, največ tekmovalcev je starih med 18 in 28 letom. Med temi, ki bodo poskušali svojo srečo na pevski tekmi, je tudi brat našega tenorista Franca in mlada sorodnica dunajskega tenorista Antona Dermot. Zanimivo je tudi, da ne bodo peli vsi tekmovalci v slovenskem jeziku; eden izmed njih, zagrebški konservatorist, bo pel v hrvaščini, in eden, atenski konservatorist, celo v grščini. Eden izmed tekmovalcev bo pel s spremljevanjem kitare.

Pevske točke, ki so si jih tekmovalci izbrali, so zelo pisane. Prevladuje slovenska narodna in umetna pesem (Prelovec), vendar pa so močno zastopani tudi: Schubert, Schumann in Chopin. Izmed opernih komponistov bomo slišali: Foersterja, Čajkovskega, Puccinija in Flotova, zastopani pa so tudi operetni komponisti. Več tekmovalcev si je izbralo pesmi »Moja kosa je križavna« in »Pojdem na prelov«, pa še nekaj drugih spevov bomo slišali po večkrat, kar bo zaradi primerjave med posameznimi pevci prav poučno.

Med pevci je 18 tenorjev, 14 baritonov, 2 bas-baritona, 2 basa, 13 sopranov, 4 alti in 4 visoki baritoni. Nekaj prijavencev ni navedlo lege glasu.

Komisija, sestavljena iz gledaliških strokovnjakov, ki bo preizkušala tekmovalce, bo imela prav težavno in naporno nalogo. Pevska preizkušnja se bo vršila 23. t. m., na dan tekmovalstva, ob 11. uri dopoldne in ob 17. uri popoldne v Operi. Komisija bo preizkusila posamezne tekmovalce, in bo izbrala le najboljše, ki bodo pripuščeni k večerni javni tekmi. Ker je verjetno, da se bo v tem tednu prijavilo še precej novih tekmovalcev, bi bilo že zaradi velikega števila nemogoče pripustiti vseh k javni tekmi; preizkušnja pa bo seveda tudi pokazala, če so sploh sposobni vsi za javen nastop.

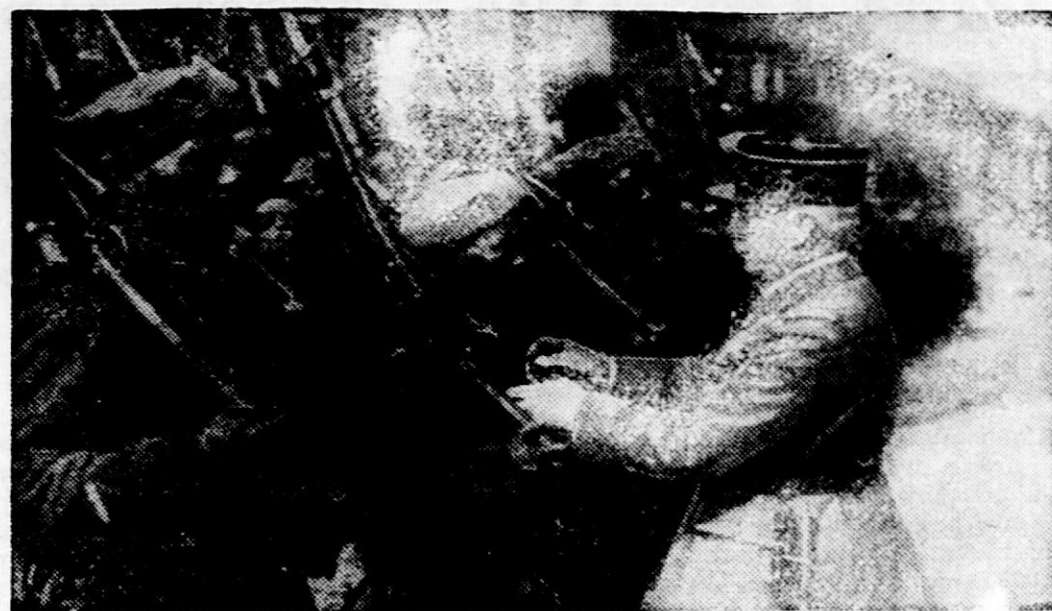
Občinstvo, ki bo poslušalo tekmo, mora biti pripravljeno na najrazličnejše nastope, saj bomo slišali poleg že šolanjih glasov tudi marsikatero začetnika, ki ima sicer lep material, a je tehnično še nepopoln.

Posebna privlačnost na tej prireditvi bo nastop gospoda Lipaha, člana Drame, kot konferencierja med posameznimi pevskimi točkami. Njegov dobrodušni in duhoviti humor, s katerim bo predstavljal občinstvu posamezne tekmovalce, bo mnogo pripomogel k uspehu tega pestrega večera.

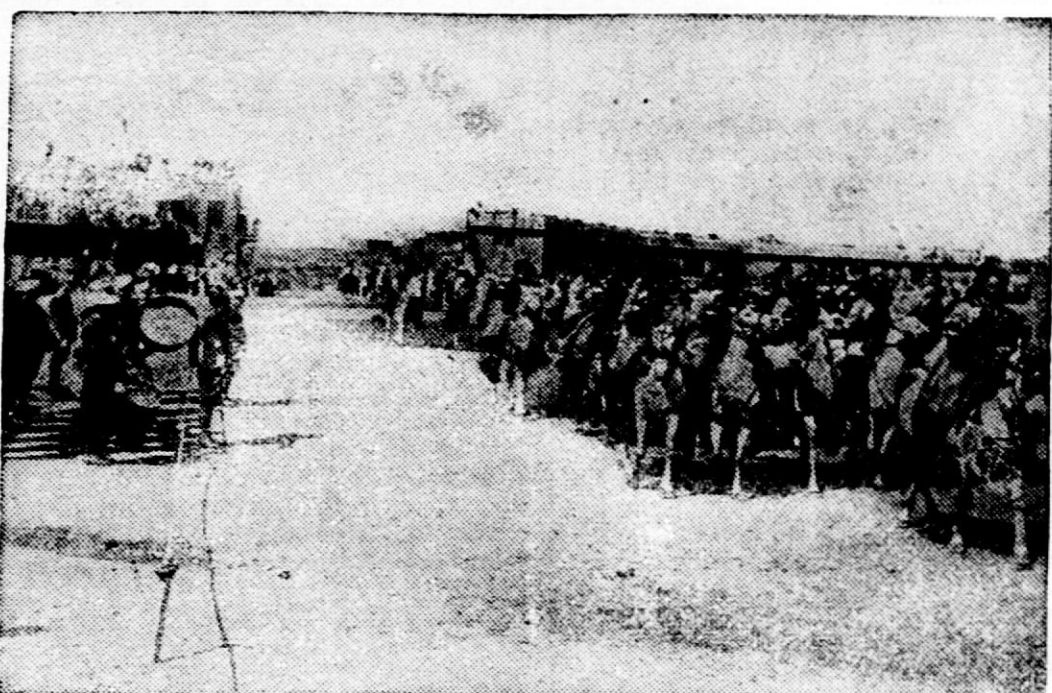
Ker je ta pevška tekma za Ljubljano nemala senzacija, je pričakovati velikega obiska. Zato bodo vstopnice zani v prodaji že od 19. t. m. dalje pri dnevni blaginji v Operi, telefon 4611. Vse, ki se zanimajo za ta izredni dogodek in ki bodo pri tekmi navzoči, bodo glasovali z glasovalnicami za tri najboljše tekmovalce. Občinstvo opozarjamo, naj si pravočasno nabavi ali vsaj rezervira vstopnice. Cene od 30 din navzdol.

citajte in širite

»Slovenski Narod«!

Odlikovanje maroških strelcev za junaštvo na fronti

Defile francoske kolonialne konjenice v Džebel-Druzu

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekladi, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

za din 295.—

E. ZAKRAJSEK
tapetništvo
Ljubljana, Miklošičeva 34

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila
si oboavite pri

P. K. S. K. K.
Sv. Petra cesta 14

Oglašuj
nale oglaš

Slovenski Narod
ker so
na cenejši

MAJNOVEC
naraven, kg din 17.— nudi
HOMAN, Sv. Petra c. 81

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

LOČENKA
srednjih let, dobra kuharica in gospodinja, išče službo pri samostojnem gospodu, vdovcu ali ločencu brez otrok. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Poštena«.

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

ZGANO APNO
kupim vsako količino (vagon-ske pošiljke). — Ponudbe na »Tara«, trgovina gradjevin-skega materiala, Beograd, Rad-nička 70.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

IZVRSTNA
MEDICA
barva ustne in lica!
Dobite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ulica 6

PREMOG

KOKS - DRVA

nudi

I. POGAČNIK
BOHORICEVA 5 — TEL. 20-59
Postrežba brezhibna!

NJIVO
v izmeri 3300 m² ob državni cesti na Zg. Hudinji prodam. Več: Josipina Ahtik, Šmarjeta 37, p. Celje. 1535

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

OMARJEM 5

IZVRŠNA VSE VESTE TISKOVNE
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Najboljši vod. k po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Znaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

SAMO NEKOLIKO PAR VEC

in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

Krinka ljubezni

Roman

— To dobro vem. Neposredna posledica je, da je ta listina avtentična in da bo črpala tožeča stranka iz tega mnogo koristi. Naš nasprotnik je poražen v tem glavnem vprašanju. Civilni proces bo obnovljen. Vse to je jasno. Toda povejte mi po pravici, da-li so imeli izvedenci kot sredstvo za primerjavo pismo pravega markiza iz časov, ko še ni bilo dvomov o njegovi osebi, pred prvim njegovim odhodom v Evropo? Ali se je ohranilo kaj dokumentov iz tistih časov?

— Ne manjka jih. Izvedenci ugotavljajo v svojem poročilu... In čuvar pečata je vzel papir iz svoje aktovke... In da je pismo markiza iz starosti 20 do 22 let, torej iz časa pred njegovim odhodom na znanstveno ekspedicijo, istovetno — razen neznatne izpremembe — s pismom moža, ki se izdaja zanj zdaj. Toda mar ni to naravno? Mož toliko poguma in toliko sile, odločen stopiti na mesto svojega plemiškega dvojnika je moral začeti s tem, da je jel

posnemati njegovo pisavo. Naj bo torej dotična oseba enotna ali dvojna, stvar poznavalcev pisave ni, da bi o tem odločali. O tem bo odločalo civilno in pozneje nedvomno tudi kazensko sodišče. Izredno važen je pa pri tem pismu datum. Pisano je bilo v časih, ko je bila zamenjana oseba, če je bil ta zločin sploh storjen. To pismo jasno dokazuje, da je živel mož, podoben markizu de Valcoru kakor bratratu. In pismo je pisala njegova roka. Toda zdaj ga ne more pojasniti, taji ga in proglasa za potvorbo. V tej zadevi je razkrinkan. To je udarec, od katerega si v javnosti ne bo opomogel, čeprav bi dobil svoj proces, kar pa ni verjetno.

Med tem pojasnjevanjem je ministrski predsednik pogosto pritrdil jasni logičnosti in popolni razumljivosti tega, kar je slišal.

In znova je povzel besedo:

— Ali veste, kaj bi vas rad prosil, dragi prijatelj? Obrzite to poročilo nekaj dni zase. Če govorim o tajni, razumem to tako, da bi oficijelno nikomur tega ne povedali. Indiskretnost me pa ne bo motila: nasprotno. Ta novica pride iz sodne palače v parlament, pozneje v tisk in v svojo javnost. Vse bo govorilo, da je ta zloglasni Bordereaux* — kajti to ime dobiva z bolj ali manj duhovito primerjavo — avtentičen, kljub trdovratnemu zankanju v afero zapletenega moža. To bo tem bolj razburilo javno mnenje,

* Bordereaux je bila glavna listina, ki je pričala proti Dreyfussu v njegovih svetovno znanih procesih. Boj se je bil v glavnem okrog vprašanja, ali je ta listina originalna ali ne.

ker bodo govorili o tem vsi, ne da bi mogel kdo povedati kaj točnega. Taka afera dvigne v javnosti največ prahu.

— A potem? — ga je prekinil čuvar pečata, — malo prej, preden se bo obravnavalo vprašanje izvolitve...

— Na predvečer...

Recimo na predvečer ali pa šele zjutraj vržemo bombo. To je občudovanja vredna taktika. Ali vidite že zdaj v duhu zbganost njegovih pristašev v parlamentu? Če ne bodo imeli časa znanjti se in sporazumeti se. Večina mu bo obrnila hrbet, ko se izkaže, kdo je. To bo prava katastrofa zanj.

— In kakšen poper bo to za desničarje, naslonjene na tako gnilo vejo, ki gradi svoje nade na take borce!

Ministra sta triumfiral. Slednjič bo torej končana Valcorova afera. Stare stranke si ne bodo nikoli opomogle od tega udarca. Kar poglejte to plemstvo! Eno njegovih najponosnejših imen bo poteptano v blato. Tisti, ki uveljavlja svoje pravice do tega imena Marc de Plesguen, povzročitelj škandala, ne bo imel nobene koristi od plemiške krone, ker se drži blato tudi njega. Njegova kasta bi ga izključila. Zadal ji je udarec s kamnom, da bi jo rešil zjedalca, ki je ni ovrnil... ki je pa ovrnil njega, ker je zadrževal njegovo dedščino.

— Tristo vrgov! — ti ljudje poznajo samo zakon sebičnosti, samo svojo osebno politiko. Pravijo, da so oni ustvarili Francijo. V resnici je pa Francija

ustvarila te ljudi. Kar poglejte, kaj se zgodi z njimi, če jim obrne hrbet.

Po teh besedah je vzel pravosodni minister aktovko in segel ministrskemu predsedniku v roko z živahnostjo, izražajočo njuno skupno radost.

In odšel je ponosno dvignjene glave in žarečega obraza. Gotovo je mislil, da spada med tiste ljudi, ki po njegovih besedah »ustvarjajo Francijo«. Vsaj Francija se mu je zdela zelo dobro ustvarjena, dokler je dopuščala, da so jo vladali on in njegovi prijatelji.

Zagrajena ulica je odvrnila ekselencu z njegove poti, ko se je vračala s trga Baeua, toda njegova radost se je še tem bolj povečala, ko je stal pod oknom v ulici Boissy d'Anglas. Spoznal je hišo, kjer je stanoval vodja v parlamentu dokaj vplivne skupine Eugen Pavert. To je bil inteligenten in zgovoren mož, toda častihlepen in ne posebno vesten.

Pavert je bil vodja skupine parlamentarnega centra. Svoje pristaše je izrabljal kot privesek, kadar je lahko 20 glasov odločilo o večini. Včasih so mu bili ministri izročeni na milost in nemilost in ta mož je večkrat nekaj časa odločal o usodi države.

V Valcorovi aferi ni mogel sprejeti vloge neodločnega politika, ker si je bil zvezal roke, kajti bil je trdno vezan na desnico. Govorilo se je celo, da je sprejel ček in da je spal dal čez med tiste, ki so prišli v politično zgodovino Francije kot sovražniku izrgane in v Dom invalidov prinesene zastave.

Uspehi v šoli in življenju

Tudi slabi učenci postanejo lahko veliki moške, samo obupati ne smejo

Iz mnogih izkušenj vemo, da zelo pogosto najboljši dijak v šoli nima enakih uspehov v življenju kakor bi pričakovali po njegovih krasnih spričevalih. Nasprotno se pa marsikateri lenuh, ki je povsem zanemarjal pouk in uganjal razne neumnosti, z velikim uspehom uveljavil v življenju. Nekateri slabi učenci so pozneje postali celo nesmrtni geniji. Zgodovina nam nudi za to dovolj primerov. To pa seveda ne pomeni, da mora biti sleherni učenec v šoli lenuh, če se hoče pozneje uveljaviti v življenju. Zato ni prav, če se nekateri sklicujejo na razne duhovne velikane, češ da so bili slabi učenci v šoli, a so pozneje vendar zelo napredovali.

Goethe je bil zelo slab dijak. Njegovi uspehi so bili celo pod povprečjem. Pisatelj Gerhardt Hauptmann, ki je bil odlikovan z Nobelovo nagrado za literaturo, je bil tak slab učenec, da je imel nezadostno celo iz nemščine. Georg Washington je pogosto svojega vaškega učitelja spravil v besnost, da je nad njim polomil leskovko. Napoleon je dobil v zadnjem letniku vojaške akademije precej slabo spričevalo. Sreča Fiedin je bil tudi zelo slab in nepazljiv dijak. Očitno je že v šoli sanjal o daljnih kraji in neznanih narodih. Sloviti kirurg Virchow je prejel neprestano ukore svojih učiteljev. O Edisonu so trdili njegovi učitelji, da ne bo nikdar nič iz njega, ker je bil v šoli zelo nepazljiv in je rajši pod klopio sestavljal razne igračke, kakor da bi poslušal učitelja. Izredno slab dijak je bil Alfred Krupp, ustanovitelj največje oboroževalne industrije. Njegova spričevala

so bila polna »cvekov«. Tudi skladatelj Fran Liszt je bil na zelo slabem glasu med svojimi učitelji, ki so ga označevali za zaniknega in lahkomišelnega učenca.

Mnogi veliki talenti so se uveljavljali pa že v ranih letih. Tako n. pr. o Händlu vemo, da je komponiral že v svojem 11. letu. Mozart je napisal svojo prvo skladbo že v svojem petem letu. Beethoven je bil že v 14. letu dvorni organist. Pascal je napisal v 16. letu razpravo o prerezju stožca. Galilei je začel znanstveno udejstvovati že v svojem 18. letu in ko je bil 23 let star, je odkril zakon teže. Marconi še ni bil polnoleten, ko se je že bavil z brezžično telegrafijo. Iznajditelji v starejših dobah, namreč pred velikim razmahom moderne tehnike, so se rekrutirali največ iz vrst mladih mož in večinoma iznajdb so izšli v starosti med 27. in 36. letom. Zgodovina pozna tudi izredno mlade vojskovodje. Tako je n. pr. Aleksander Veliki vladal skoraj ves tedanjí civilizirani svet v 25. letu svoje starosti, a Napoleon se je uveljavil kljub svojemu slabemu izpričevalu kot genialni strateg že v svojem 27. letu.

To naj bo tolažba za lenuhe in tiste nesrečnike, ki so ob koncu tega šolskega leta prešli slaba spričevala. Naj se tolažijo, da bodo vsi postali sloviti učenjaki, umetniki in vojskovodje, seveda če jih ne bodo prekosili oni, ki so prešli boljša spričevala. Odličnjaki pa naj vztrajajo v svoji marljivosti, kajti, če se lahko uveljavijo v življenju že tisti, ki ne dosežejo nič v šoli, zakaj bi se ne mogli tudi oni!

Boj znanosti proti moljem

Kako jih lahko najuspešneje zatiramo

Tudi najmirnejši človek se vznemiri, ko sedi ob luči in nenadno zagleda letajočega molja. Letajoči molj sam na sebi ne dela škode neposredno, saj ne grize blaga, nevaren je le zaradi tega, ker se razmnožuje. Moljev je pa več vrst. Najpogostejše se pojavlja pet vrst moljev. Tri vrste spadajo v skupino moljev, ki se zadržujejo v oblekah.

Najpogostejši so molji, ki uničujejo obleke. Spoznamo jih po svetli glavi in sprednjih krilih. Ta vrsta moljev leže jajčeca po oplojenju. Mo do oploditve pride kmalu potem, ko se molj zabubi. Samica leže jajca 2 do 24 dni pri ugodnih pogojih, če je temperatura 20 do 23 °C. Jajčeca so slonokostene barve in so zelo drobna ter merijo manj kakor milimeter. Samica jih leže posamezno ali po več skupaj med dlake volne na tudi na površini blaga. Samica zleže 50 do 90 jajčec, nekateri pa trdijo, da jih zleže še več. Kmalu potem pogine. V toploti 23 do 31 °C se izleže iz jajčeca približno v 8 dneh bela ličinka. Ima 14 členov in glavo z močnimi čeljustmi. Ličinka se začne takoj hraniti in ker je prozorna, se njena barva z zaužitjo hrane prilagodi blagu, tako da jo težko opazimo. Dolgost življenja ličinke je odvisna od mnogih činiteljev, vsekakor pa ličinka živi precej dolgo. Na surovi volni, telečji koži ali zajčji ne vzdži tako dolgo, kakor na predelanem materialu. Ličinke žive lahko dolgo tudi brez hrane, kar pa ne vpliva na njihovo plodnost. Napačno je torej misliti, da molje lahko odpravimo že samo s tem, če nimajo hrane.

Ličinka navadnega molja se preživlja s tkaninami, s preprogami, perjem, krznom, lasmi, volno in materialom živalskega izvora, pa tudi z ovčjim in ribjim mesom. Zato tudi molj dela veliko škodo v muzejih na nagačenih živalih, če niso dobro zavarovane v vitrinah.

Ko ličinka odraste, se zabubi in bube imajo razne velikosti. V obliki bube molj živi največ dva do tri tedne, naker se iz njega razvije metulj. Letajo le samci, samice pa so pred odložitvijo jajčec za letanje pretežke in preokorne, ne letajo pa tudi pozneje, temveč se skrbno skrivajo. Učenjaki trdijo, da samice molja ljudje nikdar ne vidijo, tako dobro se skrivajo. Samice živi približno 28 dni več kot samica. Samica pogine približno po 16 dneh, v hladnem prostoru se pa njeno življenje včasih podaljša. Sezonski moljev sta predvsem poletje in jesen, lahko pa se pojavijo tudi v drugih letnih časih.

Razen te vrste moljev, ki jih je navadno največ, so še druge vrste, prav tako škodljive. Ličinka molja druge vrste, ki živi v obleki, živi zavita v koščku materiala, s katerim se preživlja. Ta molj se po obliki precej razlikuje od prve vrste. Posebna vrsta je tudi molj, ki živi v stanovanjih v posteljinah blazinah, pa tudi v skladiščih in v hlevih, kjer napada navadno konjske oede. Zadnje čase se je ta vrsta moljev

razširila tudi v avtomobilskih blazinah. Navadno živi vso zimo v preluknjanem blagu ter je zelo trdoživ. Napravi si v blagu cele hodnike ter povzroča veliko škodo. V stanovanjih dela največjo škodo na tapetih, v skladiščih pa na kožah. Ta vrsta moljev je v neki cerkvi uničila celo klopi. Samica je znatno večja kakor samec. Ta vrsta moljev je dvobarvna. Sprednji del je bel, sredina črna, zadnji pa zopet bel. Največ se teh moljev pojavlja spomladi.

Zadnje čase se je zelo razširil rjavi domači molj. Ličinka tega molja je bela. Zanimivo je, da ličinka ne gloda le kožo, perja in volne, temveč tudi žito, sadje, bube drugih moljev itd. Včasih napade celo papir, razgrize platnice knjig, zlasti, če so usnjene.

Zaščita pred molji ni lahka, zlasti ne, ker se je treba bojevati proti vsaki vrsti moljev drugače. Če se borimo proti moljem, ki žive v obleki in kožuhovalni, je priporočljiva večkratna menjava toplote prostora, zlasti ohlajitev. Priporočljivo je seveda tudi krtačenje, iztepanje in sončenje blaga. Potem je dobro, da blago vložimo v papirnate vreče, v njegove vzgibe pa potresemo paradiklorbenzol.

Paradiklorbenzol je najboljšo sredstvo proti moljem. Če ima toplota prostora nad 25 stopinj, to sredstvo dobro služi tudi proti moljem v blazinah, n. pr. v naslanjačih, couchih itd. Zmlete kristale nasipamo po površini pohištva, največ pa v špranje. V toplem vremenu potem poginejo vsi molji z vsem zarodkom. Izparevanje paradiklorbenzola v slabi koncentraciji ne škoduje človeškemu zdravju, pa tudi ne pohištva. Vojni paradiklorbenzola je prijetnejši od naftalina in ker je paradiklorbenzol učinkovitejši, je tudi cenejši.

Dobro sredstvo proti moljem je tudi vročina, vendar vse pohištvo ne prenese tako visoke temperature, namreč okrog 60 stopinj, zlasti še, če je material že trpel zaradi moljev. Tudi terpenin je precej dobro sredstvo proti moljem, toda pri njegovi uporabi moramo biti pazljivi, ker zapušča madeže in ker lahko škoduje tudi barvi blaga. Zatiranje moljev z raznimi parami, n. pr. žveplenimi ali drugimi spojinami, je lahko nevarno za človeško zdravje in je boljše, da ga prepustimo le strokovnjakom. Zato je najboljšo sredstvo proti moljem paradiklorbenzol, ker je njegova uporaba zelo enostavna in ker je to sredstvo sorazmerno poceni.

Pevska tekma

Za javno pevsko tekmo, ki jo je razpisala uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, vlada nenavadno zanimanje. Ne samo naši meščani, temveč tudi občinstvo z dežele zasleduje priprave za to prireditve z največjo pozornostjo in iavi svoj obisk. Uprava je prejela do sedaj že nad 70

priglasitev. Med prijavljenimi je okrog 15 dijakov in dijakinj, prijavljajo pa se tekmovalci iz najrazličnejših poklicev. Iz podeželja je precej članov raznih pevskih in cerkvenih zborov, razen njih so se prijavili uradniki, delavci, sofer-mesar, fotograf, litograf, graver, služkinje, pismo-voja, študenti petja, organisti, učiteljice itd. Njihova starost je med 15 in 36 letom, največ tekmovalcev je starih med 18 in 28 letom. Med temi, ki bodo poskušali svojo srečo na pevski tekmi, je tudi brat našega tenorista Franca in mlada sorodnica dunajskega tenorista Antona Dermote. Zanimivo je tudi, da ne bodo peli vsi tekmovalci v slovenskem jeziku: eden izmed njih, zagrebški konservatorist, bo pel v hrvaščini, in eden atenski konservatorist, celo v grščini. Eden izmed tekmovalcev bo pel s spremljevanjem kitare.

Pevske točke, ki so si jih tekmovalci izbrali, so zelo pisane. Prevladuje slovenska narodna in umetna pesem (Prelovec), vendar pa so močno zastopani tudi: Schubert, Schumann in Chopin. Izmed opernih komponistov bomo slišali: Foersterja, Čajkovskega, Puccinija in Flotowa, zastopani pa so tudi operetni komponisti. Več tekmovalcev si je izbralo pesmi »Moja kosa je križavna« in »Pojdem na prejo«, pa še nekaj drugih spevov bomo slišali po večkrat, kar bo zaradi primerjave med posameznimi pevci prav poučno.

Med pevci je 18 tenorjev, 14 baritonov, 2 bas-baritona, 2 basa, 13 sopranov, 4 alti in 4 visoki baritoni. Nekaj prijavlencev ni navedlo lege glasu.

Komisija, sestavljena iz gledaliških strokovnjakov, ki bo preizkušala tekmovalce, bo imela prav težavno in naporno nalogo. Pevska preizkušnja se bo vršila 23. t. m., na dan tekmovalstva, ob 11. uri dopoldne in ob 17. uri popoldne v Operi. Komisija bo preizkusila posamezne tekmovalce, in bo izbrala le najboljše, ki bodo pripuščeni k večerni javni tekmi. Ker je verjetno, da se bo v tem tednu prijavilo še precej novih tekmovalcev, bi bilo že zaradi velikega števila nemogoče pripustiti vseh k javni tekmi; preizkušnja pa bo seveda tudi pokazala, če so sploh sposobni vsi za javen nastop.

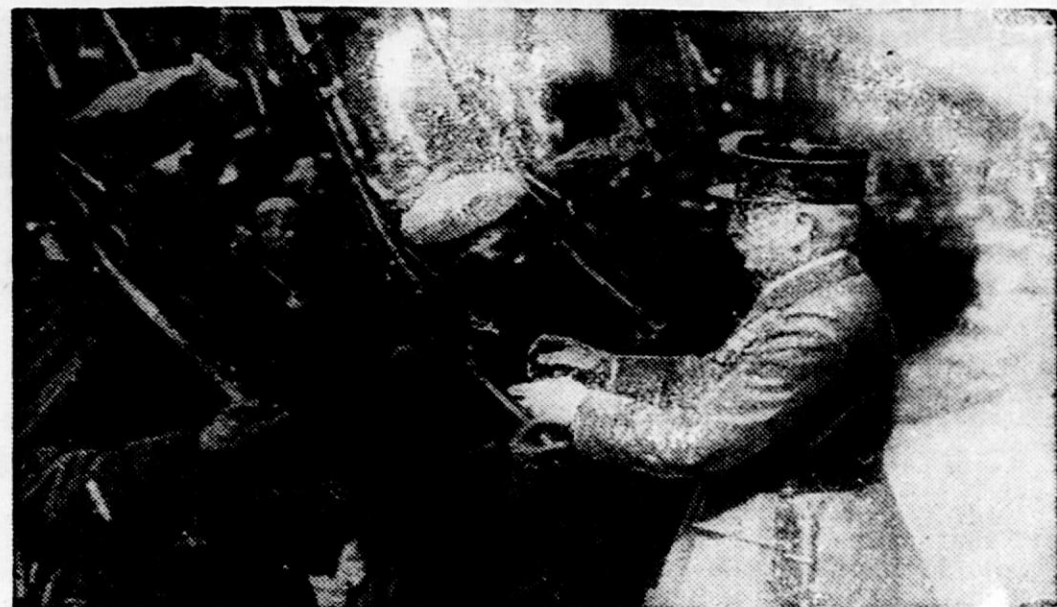
Občinstvo, ki bo poslušalo tekmo, mora biti pripravljeno na najrazličnejše nastope, saj bomo slišali poleg že šolanih glasov tudi marsikatega začetnika, ki ima sicer lep material, a je tehnično še nepopoln.

Posebna privlačnost na tej prireditvi bo nastop gospoda Lipaha, člana Drame, kot konferencierja med posameznimi pevskimi točkami. Njegov dobrodušni in duhoviti humor, s katerim bo predstavljal občinstvu posamezne tekmovalce, bo mnogo pripomogel k uspehu tega pestrega večera.

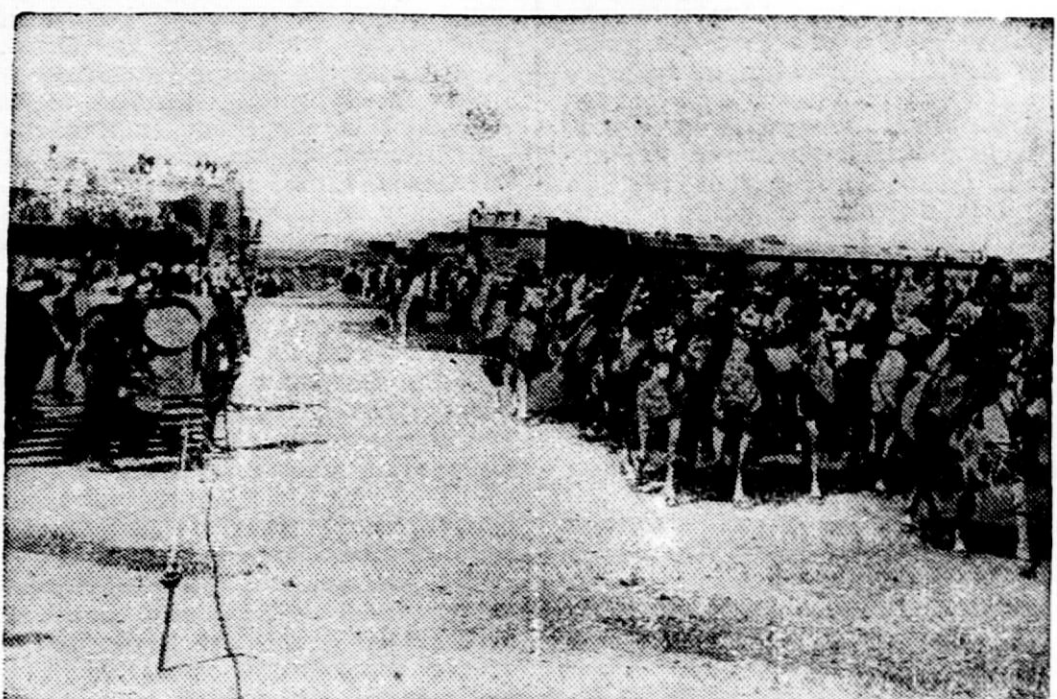
Ker je ta pevška tekma za Ljubljano nemala senzacija, je pričakovati velikega obiska. Zato bodo vstopnice zanio v prodaji že od 19. t. m. dalje pri dnevnih blagajni v Operi, telefon 4611. Vse, ki se zanimajo za ta izredni dogodek in ki bodo pri tekmi navzoči, bodo glasovali z glasovalnicami za tri najboljše tekmovalce. Občinstvo opozarjamo, naj si pravočasno nabavi ali vsaj rezervira vstopnice. Cene od 30 din navzdol.

Citajte in širite

»Slovenski Narod«!

Odlikovanje maroških strelcev za junaštvo na fronti

Defile francoske kolonialne konjenice v Džebel-Druzu

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekljici, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

za din 295.—

E. ZAKRAJŠEK

tapetništvo

Ljubljana, Miklošičeva 34

ZA VSAKO PRILIKU
najboljša in ugodnejša oblačila
si oddavite pri

PRESMER

Sv. Petra cesta 14

Oglašuj

male oglase

Slovenski Narod

ker so
na cenejši

MALINOVEC
naraven, kg din 17.— nudi
HOMAN, Sv. Petra c. 81

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din

LOČENKA
srednjih let, dobra kuharica in gospodinja, išče službo pri samostojnem gospodu, vdovu ali ločencu brez otrok. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Poštena«. 1528

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZGANO APNO
kupim vsako količino (vagoniste pošiljke). — Ponudbe na »Tara«, trgovina gradjevinjskega materiala, Beograd, Radnička 70. 1530

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Izvrstna

MEDICA

darva ustne in lica!

Dobite jo v

MEDARNI

Ljubljana, Zidovska ulica 6

PREMOG

KOKS - DRVA

nudi

I. POGAČNIK

BOHORICEVA 5 — TEL. 20-59

Postrežba brezhibna!

NJIVO

v izmeri 3300 m² ob državni

cesti na Zg. Hudinji prodam.

Več: Josipina Antik, Šmarjeta 37, p. Celje. 1535

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA

IZVRŠUJE VSE VESTE TISKOVNE
»PREPROSTE IN NAJFINIŠE«

Najboljši vad. k po radijskem svetu je

NAŠ VAL

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokov. članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnica.

Zunaj vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

SAMO NEKOLIKO PAR VEC

in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— To dobro vem. Neposredna posledica je, da je ta listina avtentična in da bo črpala tožeca stranka iz tega mnogo koristi. Naš nasprotnik je poražen v tem glavnem vprašanju. Civilni proces bo obnovljen. Vse to je jasno. Toda povejte mi po pravici, da-li so imeli izvedenci kot sredstvo za primerjavo pismo pravega markiza iz časov, ko še ni bilo dvomov o njegovi osebi, pred prvim njegovim odhodom v Evropo? Ali se je ohranilo kaj dokumentov iz tistih časov?

— Ne manjka jih. Izvedenci ugotavljajo v svojem poročilu... In čuvar pečata je vzel papir iz svoje aktovke, — da je pismo markiza iz starosti 20 do 22 let, torej iz časa pred njegovim odhodom na znanstveno ekspedicijo, istovetno — razen neznatne izpremembe — s pismom moža, ki se izdaja zanj zdaj. Toda mar ni to naravno? Mož toliko poguma in toliko sile, odločen stopiti na mesto svojega plemiškega dvojnika je moral začeti s tem, da je jel

posnemati njegovo pisavo. Naj bo torej dišala pesava enotna ali dvojna, stvar poznavalcev pisave ni, da bi o tem odločali. O tem bo odločalo civilno in pozneje nedvomno tudi kazensko sodišče. Izredno važen je pa pri tem pismu datum. Pisano je bilo v časih, ko je bila zamenjana oseba, če je bil ta zločin sploh storjen. To pismo jasno dokazuje, da je živel mož, podoben markizu de Valcoru kakor brat bratu. In pismo je pisala njegova roka. Toda zdaj ga ne more pojasniti, taji ga in proglašja za potvorbo. V tej zadevi je razkrinkan. To je udarec, od katerega si v javnosti ne bo opomogel, čeprav bi dobil svoj proces, kar pa ni verjetno.

Med tem pojasnjevanjem je ministrski predsednik pogosto pritrdil jasni logičnosti in popolni razumljivosti tega, kar je slišal.

In znova je povzel besedo:

— Ali veste, kaj bi vas rad prosil, dragi prijatelj? Obrnite se, poročilo nekaj dni zase. Če govorim o tajni, razumem to tako, da bi oficijelno nikomur tega ne povedali. Indiskretnost me pa ne bo motila: nasprotno. Ta novica pride iz sodne palače v parlament, pozneje v tisk in v svojo javnost. Vse bo govorilo, da je ta zloglasni Bordereaux* — kajti to ime dobiva z bolj ali manj duhovito primerjavo — avtentičen, kljub trdovratnemu zanikanju v afero zapletenega moža. To bo tem bolj razburilo javno mnenje,

* Bordereaux je bila glavna listina, ki je pričala proti Dreyfussu v njegovih svetovno znanih procesih. Boj se je bil v glavnem okrog vprašanja, ali je ta listina originalna ali ne.

ker bodo govorili o tem vsi, ne da bi mogel kdo povedati kaj točnega. Taka afera dvigne v javnosti največ prahu.

— A potem? — ga je prekinil čuvar pečata, — malo prej, preden se bo obravnavalo vprašanje izvolitve...

— Na predvečer...

Recimo na predvečer ali pa šele zjutraj vržemo bombo. To je običujanje vredna taktika. Ali vidite že zdaj v duhu zbeganost njegovih pristašev v parlamentu? Če ne bodo imeli čas znanj se in sporazumeti se. Večina mu bo obrnila hrbet, ko se izkaže, kdo je. To bo prava katastrofa zanj.

— In kakšen poper bo to za desničarje, naslonjene na tako gnilo vejo, ki gradi svoje nade na take bore?

Ministra sta triumfirala. Slednjič bo torej končana Valcorova afera. Stare stranke si ne bodo nikoli opomogle od tega udarca. Kar poglejte to plemstvo! Eno njegovih najponosnejših imen bo potepano v blato. Tisti, ki uveljavlja svoje pravice do tega imena Marc de Plesguen, povzročitelj škandala, ne bo imel nobene koristi od plemiške krone, ker se drži blato tudi njega. Njegova kasta bi ga izključila. Zadal ji je udarec s kamnom, da bi jo rešil zajedalca, ki je ni ovrnil... ki je pa ovrnil njega, ker je zadrževal njegovo dedščino.

— Tristo vrgov! — ti ljudje poznajo samo zakon sebičnosti, samo svojo osebno politiko. Pravijo, da so oni ustvarili Francijo. V resnici je pa Francija

ustvarila te ljudi. Kar poglejte, kaj se zgodi s njimi, če jim obrne hrbet.

Po teh besedah je vzel pravosodni minister aktovko in segel ministrskemu predsedniku v roko z živahnostjo, izražajočo njuno skupno radost.

In odšel je ponosno dvignjene glave in žarečega obraza. Gotovo je mislil, da spada med tiste ljudi, ki po njegovih besedah »ustvarjajo Francijo«. Vsaj Francija se mu je zdela zelo dobro ustvarjena, dokler je dopuščala, da so jo vladali on in njegovi prijatelji.

Zagrajena ulica je odvrnila ekscelenco z njegove poti, ko se je vračala s trga Baeva, toda njegova radost se je še tem bolj povečala, ko je stal pod oknom v ulici Boissy d'Anglas. Spoznal je hišo, kjer je stanoval vodja v parlamentu dokaj vplivne skupine Eugen Pavert. To je bil inteligenčen in zgovoren mož, toda častihlepen in ne posebno vesten.

Pavert je bil vodja skupine parlamentarne centra. Svoje pristaše je izbral kot privesek, kadar je lahko 20 glasov odločilo o večini. Včasih so mu bili ministri izročeni na milost in nemilost in ta mož je večkrat nekaj časa odločal o usodi države.

V Valcorovi aferi ni mogel sprejeti vloge neodločnega politika, ker si je bil zvezal roke, kajti bil je trdno vezan na desnico. Govorilo se je celo, da je sprejel ček in da je spadal ta ček med tiste, ki so prišli v politično zgodovino Francije kot sovražniku izrgane in v Dom invalidov prinesene zastave.